

NOKUTs tilsynsrapporter

Kunst- og designhøgskolen i Bergen

Akkreditering av institusjonsdeltakelse i institusjonsovergripende kunstnerisk stipendprogram, og akkreditering som vitenskapelig høyskole

Februar 2014

Institusjon:	Kunst- og designhøgskolen i Bergen
Dato for vedtak:	13.02.2014
Sakkyndige:	Ole Lützow-Holm, Henrik Oxvig, Birgitte Sauge, Aslaug Louise Slette
Saksnummer:	13/410

Forord

I følge Lov om universiteter og høyskoler kan institusjoner som tilbyr høyere utdanning søke om akkreditering til en annen institusjonskategori og få utvidede fullmakter. I følge departementets forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning, kan en institusjon også søke om å få akkreditert deltakelse i institusjonsovergrepene stipendiatprogram. NOKUT har fått i oppdrag å behandle slike søknader. Kunst- og designhøgskolen i Bergen har fått anledning til å søke om akkreditering av sin deltakelse i institusjonsovergrepene stipendiatprogram og akkreditering som vitenskapelig høyskole i en samlet søknad.

Den sakkyndige komiteen som har vurdert søknad om akkreditering av deltakelse i institusjonsovergrepene stipendiatprogram og akkreditering som vitenskapelig høyskole fra Kunst- og designhøgskolen i Bergen besøkte institusjonen 4.- 5. november 2013, og leverte sin rapport 18. desember 2013. Komiteen hadde følgende sammensetning:

- Professor Ole Lützw-Holm, Universitetet i Göteborg (leder)
- Forskningsleder Henrik Oxvig, Kunstakademiet skoler for Arkitektur, Design og Konservering, København
- Stipendiat Aslaug Slette, Norges Musikkhøgskole
- Forskningskoordinator Birgitte Sauge, Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design.

Seniorrådgiver Anne Karine Sørskår, NOKUT, var komiteens sekretær.

NOKUT ønsker å takke den sakkyndige komiteen for vel utført arbeid. NOKUT vil også takke alle ansatte og studenter ved Kunst- og designhøgskolen i Bergen som har bidratt til komiteens arbeid gjennom intervjuer mv.

Dette dokumentet inneholder tilsynsrapporten fra den sakkyndige komiteen og uttalelsen til rapporten fra Kunst- og designhøgskolen i Bergen, som var grunnlaget for behandlingen i NOKUTs styre 13. februar 2014. Følgende vedtak ble fattet:

1. Kunst- og designhøgskolen i Bergen sin deltakelse i institusjonsovergrepene kunstnerisk stipendprogram tilfredsstillende kravene til akkreditering slik de er utformet i forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning § 7-5.
2. Kunst- og designhøgskolen i Bergen sin deltakelse i institusjonsovergrepene kunstnerisk stipendprogram akkrediteres. Akkrediteringen gjelder for fagområdet kunst, slik dette er avgrenset i tilsynsrapporten.
3. Kunst- og designhøgskolen i Bergen tilfredsstillende kravene til akkreditering slik de er utformet i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 3.3 (2), og forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning §§ 4-1 til 4-6.
4. Kunst- og designhøgskolen i Bergen akkrediteres som vitenskapelig høyskole for fagområdet kunst, jf. punkt 2 i vedtaket.

Oslo, 13. februar 2014

Terje Mørland
direktør

Innhold

1	Bakgrunn og grunnlag for vurderingen	1
1.1	Bakgrunn	1
1.2	Kort beskrivelse av institusjonen og organisering og utvikling av det kunstneriske utviklingsarbeidet	3
1.3	Kort beskrivelse av stipendiatprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid	4
1.4	Kort beskrivelse av institusjonens deltakelse i stipendiatprogrammet	4
1.5	Grunnlag for vurdering	5
1.6	Komiteens tolkning av mandatet	5
1.7	Om rapporten	6
2	Akkreditering av institusjonsdeltakelse i institusjonsovergripende kunstnerisk stipendiatprogram	7
2.1	Reglement for deltakelse i programmet	7
2.1.1	Beskrivelse	7
2.1.2	Vurdering	8
2.1.3	Komiteens konklusjon	9
2.2	Rettigheter og plikter	9
2.2.1	Beskrivelse	9
2.2.2	Vurdering	10
2.2.3	Komiteens konklusjon	10
2.3	Fagmiljøets størrelse og kompetanse	10
2.3.1	Beskrivelse	10
2.3.2	Vurdering	12
2.3.3	Komiteens konklusjon	12
2.4	Aktiv og relevant kunstnerisk utviklingsvirksomhet	12
2.4.1	Beskrivelse	12
2.4.2	Vurdering	13
2.4.3	Komiteens konklusjon	14
2.5	Integrering av stipendiatens deltakelse	15
2.5.1	Beskrivelse	15
2.5.2	Vurdering	16

2.5.3	Komiteens konklusjon.....	16
2.6	Institusjonens deltakelse i programmets fellesdel	16
2.6.1	Beskrivelse	16
2.6.2	Vurdering	16
2.6.3	Komiteens konklusjon.....	16
2.7	Institusjonens tilbud om kurs.....	17
2.7.1	Beskrivelse	17
2.7.2	Vurdering	17
2.7.3	Komiteens konklusjon.....	17
3	Akkreditering som vitenskapelig høyskole.....	18
3.1	Institusjonenes organisering og infrastruktur	18
3.1.1	Beskrivelse	18
3.1.2	Vurdering	22
3.1.3	Komiteens konklusjon.....	23
3.2	Krav til kunstnerisk utviklingsvirksomhet og forskning relatert til fagområder	24
3.2.1	Beskrivelse	24
3.2.2	Vurdering	27
3.2.3	Komiteens konklusjon.....	28
3.3	Ansatte i undervisnings- og forskerstillinger.....	29
3.3.1	Beskrivelse	29
3.3.2	Vurdering	30
3.3.3	Komiteens konklusjon.....	30
3.4	Krav til akkreditering, rekruttering og gjennomstrømming	31
3.4.1	Beskrivelse	31
3.4.2	Vurdering	32
3.4.3	Komiteens konklusjon.....	32
3.5	Krav til forskerutdanningen eller tilsvarende stipendiatprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid	32
3.5.1	Beskrivelse	32
3.5.2	Vurdering	33
3.5.3	Komiteens konklusjon.....	33
3.6	Tilknytning til nasjonale og internasjonale nettverk	33

3.6.1	Beskrivelse	33
3.6.2	Vurdering	34
3.6.3	Komiteens konklusjon.....	34
4	Konklusjon.....	34
5	Komiteens råd for videre utvikling	35
6	Vedlegg.....	36
6.1	Komiteens mandat	36
6.2	Standarder og kriterier	37
6.2.1	Kriterier for vurdering av institusjonsdeltakelse i institusjonsovergripende kunstnerisk stipendprogram	37
6.2.2	Standarder og kriterier for akkreditering av institusjon	37
6.3	Institusjonens uttalelse.....	40

1 Bakgrunn og grunnlag for vurderingen

1.1 Bakgrunn

Kunst- og designhøgskolen i Bergen (KHiB) søkte 15. mai 2013 om akkreditering av deltakelse i institusjonsovergrepene kunstnerisk stipendiatprogram, og om å bli akkreditert som vitenskapelig høyskole.

I Kunnskapsdepartementets forskrift om kvalitet i høyere utdanning¹ legges det til grunn at stipendprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid kan vurderes på linje med doktorgradsutdanninger ved andre institusjoner, og at kunsthøgskolene i Oslo og Bergen kan vurderes i henhold til akkrediteringsstandardene for vitenskapelige høyskoler etter akkreditering av stipendprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid:

«§ 3-1 Akkreditering av studier

(4) Høyskoler kan søke NOKUT om akkreditering av stipendprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid som den enkelte høyskole selv gir, som tilsvarende doktorgradsprogram, jf. § 3-3 annet og tredje ledd [fjerde ledd etter endring av forskrift per 15. mars 2011]. Akkreditering kan også gis på grunnlag av høyskolens bidrag i et felles stipendprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid.

Merknader til § 3-1. Akkreditering av studier

Stipendprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid, jf. merknader til tredje ledd [fjerde ledd etter endring av forskrift per 15. mars 2011], inngår i begrepet «tilsvarende» til doktorgrad, jf. også universitets- og høyskoleloven § 3-3 annet ledd.²

...

Departementet har i Ot.prp. nr. 79 (2003–2004) lagt til grunn at stipendprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid ved kunsthøgskolene kan vurderes på linje med doktorgradsutdanninger ved andre institusjoner, jf. Ot.prp. nr. 79 (2003–2004), kapittel 4.3.4. I forlengelsen er det lagt til grunn at kunstnerisk utviklingsarbeid skal kunne sidestilles med forskningsaktivitet og forskerutdanning når det gjelder institusjonsakkreditering som vitenskapelig høyskole, jf. Ot.prp. nr. 79 (2003–2004), kapittel 3.2.4. Kunsthøgskolene og eventuelt andre institusjoner som deltar i slikt stipendprogram, skal dermed kunne søke om å få de samme faglige fullmaktene på mastergradsnivå som institusjoner med doktorgradsutdanning. Stortinget har gitt sin tilslutning til dette. I stortingskomiteens innstilling er det forutsatt at kunsthøgskolene i Oslo og Bergen blir vurdert i forhold til akkrediteringsstandardene for vitenskapelige høyskoler og akkreditering for kunstneriske stipendprogram tilsvarende doktorgrad; jf. Innst.O.nr.48 (2004–2005), kapittel 3.2.

Dette vil kreve at NOKUT foretar en faglig vurdering av institusjonenes egeninnsats i programmet og bidrag til programmet som helhet, og eventuelt gir akkreditering.

Det eksisterende felles stipendprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid er institusjonsovergrepene og altså ikke faglig og administrativt forankret ved bestemte institusjoner. Stipendprogrammet er i dag

¹ FOR 2010-02-01 nr. 96: Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning.

² § 3-3 annet ledd i universitets- og høyskoleloven: Institusjoner som er akkreditert som vitenskapelig høyskole eller høyskole, har fullmakt til sjølv å bestemme hvilke fag og emner institusjonen skal tilby, og som skal inngå i grunnlaget for lavere grad eller yrkesutdanning fastsatt med hjemmel i § 3-2. Innenfor de fagområder der de kan tildele doktorgrad eller tilsvarende, bestemmer de selv hvilke fag og emner institusjonen skal tilby, og som skal inngå i grunnlaget for øvrige grader eller yrkesutdanninger fastsatt med hjemmel i § 3-2. For fagområder der de ikke kan tildele doktorgrad, fastsetter departementet slike bestemmelser.

åpent for deltakelse fra flere institusjoner, ikke bare kunsthøyskolene. Bestemmelsen om at institusjonene kan søke om akkreditering, er derfor ikke avgrenset til bare å gjelde de to nevnte institusjonene, men gjelder generelt.»

Søknaden fra KHiB er begrunnet i sidestillingen av kunstnerisk utviklingsarbeid (KU) og forskning i universitets- og høyskoleloven:

«Gjennom loven anerkjennes det at kunstnerisk utviklingsarbeid er en faglig forutsetning for relevant kunstutdanning på høyere nivå, slik forskning er det for andre fag innen høyere utdanning, og at forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid gjennom ulike metoder og uttrykksformer frembringer ny innsikt som er verdifullt for samfunnet. Den eksplisitte fremhevingen og verdsettingen av det kunstneriske feltet har vært avgjørende for at høyere kunstutdanning i Norge kunne utvikle strategier basert på kunstnerisk kjernekompetanse.» (søknaden s.3).

Frem til 2005 var de to kunsthøyskolene en egen institusjonskategori i universitets- og høyskoleloven. Fra 2005 inngikk de i kategorien høyskole. Kunsthøyskolene argumenterte i denne prosessen for at de på grunn av sitt særlige nasjonale faglige ansvar burde plasseres i gruppen vitenskapelig høyskole. I sine merknader til lovforslaget uttalte Stortingskomiteen:

«Komiteen er enig i at kategorien kunsthøyskoler nå går ut av lovt teksten, men forutsetter at dette også innebærer at kunsthøyskolene i Oslo og Bergen snarest mulig blir vurdert i forhold til akkrediteringsstandardene for vitenskapelige høyskoler, og akkreditering for kunstneriske stipendprogram tilsvarende doktorgrad. Departementet bør legge til rette for at akkrediteringsprosessen kan gå raskt.» (Innst.O.nr. 48 (2004–2005)).

På bakgrunn av komiteens merknader har NOKUT lagt til rette for at akkrediteringsprosessen kan gå raskt ved at de to akkrediteringene gjennomføres parallelt, men slik at akkreditering av deltakelsen i stipendiatprogrammet er en forutsetning for akkreditering som vitenskapelig høyskole.

Kunst- og designhøgskolen i Bergen viser i sin søknad til at de siden 1999 har hatt kunstnerisk utviklingsarbeid som en høyt prioritert del av sin virksomhet, og at dette utviklingsarbeidet har vært en drivkraft i organisasjonsutviklingen. KHiB begrunner sin søknad om institusjonsakkreditering med at selve plasseringen i institusjonskategorier er vel så viktig som de utvidede fullmaktene som også ville fulgt med en akkreditering av deltakelsen i stipendiatprogrammet.

Høgskolen søker om akkreditering innen fagområdet kunst, og definerer fagfeltet som den samlede virksomheten ved de to avdelingene, Avdeling for design og Avdeling for kunst. Tilbudet i praktisk-pedagogisk utdanning inngår ikke i fagområdet det søkes akkreditering for.

1.2 Kort beskrivelse av institusjonen og organisering og utvikling av det kunstneriske utviklingsarbeidet

Kunsthøgskolen i Bergen ble etablert i 1996 ved en sammenslåing av Statens høgskole for kunsthåndverk og design og Vestlandets Kunstakademi. I 2012 ble navnet gjennom kongelig resolusjon endret til Kunst- og designhøgskolen i Bergen (KHiB). KHiB er lokalisert i seks ulike bygg, men fikk i revidert statsbudsjett 2013 oppstartmidler for å fortsette prosjektering av nytt anlegg, som etter dagens planer vil gi en samlokalisert høyskole i 2017.

KHiB har 330 studenter, og ansatte i totalt 85,5 stillinger. Av disse er det 43,3 i undervisnings- og forskerstillinger, hvorav 39,1 er ansatt på grunnlag av kunstnerisk kompetanse. KHiB benytter i stor utstrekning åremålsstillinger, noe som er hjemlet i universitets- og høyskolelovens § 6-4 (1) j, der det fremgår at ansettelse i åremål kan benyttes for undervisnings- og forskerstillinger når skapende eller utøvende kunstnerisk kompetanse inngår som et vesentlig element i kompetansekravet.

KHiBs øverste organ er styret, som ledes av rektor og har elleve medlemmer. I tillegg til rektor og prorektor består styret av fire eksterne medlemmer som oppnevnes av Kunnskapsdepartementet, tre ansatte og to studenter. Rektor og prorektor er valgt, og dekaner og direktør er ansatt på åremål.

Fra 2012 er den faglige virksomheten organisert i to avdelinger: Avdeling for design og Avdeling for kunst. Avdeling for design har 157 studenter, og 27 ansatte i undervisnings- og forskerstillinger som utgjør 18,6 årsverk. Avdeling for kunst har 173 studenter, og 39 ansatte i undervisnings- og forskerstillinger, som utgjør 24,3 årsverk.

Organiseringen i to avdelinger er resultat av et pågående arbeid med å styrke det kunstneriske utviklingsarbeidet. Det legges vekt på tett samarbeid mellom avdelingene, både om organiseringen av det faglige arbeidet, og om muligheter for studenter til å legge opp et utdanningsløp på tvers av de to avdelingene. Ved begge avdelinger er det etablert faggrupper for kunstnerisk utviklingsarbeid (KU-grupper). Alle ansatte i undervisnings- og forskerstillinger, også stipendiatene, er med i KU-grupper innen sine fagområder. Gruppene ledes av ansatte med førstestillingskompetanse.

KHiB tilbyr bachelor- og mastergradsstudier innen design og kunst, samt ettårig praktisk-pedagogisk utdanning og ettårig kuratorutdanning, som tilbys på deltid over to år. Fra studieåret 2012–2013 er det utviklet nye studieplaner med beskrivelser av læringsutbytte i samsvar med det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket.

KHiB anfører i sin søknad å ha en svært aktiv formidlingsvirksomhet som omfatter både kunstnerisk utviklingsarbeid, forskning og studentarbeid. Internasjonalt samarbeid anses som en integrert del av virksomheten, blant annet gjennom fagstabens kontaktnett og deltakelse i ulike nettverk og prosjekter.

På nasjonalt nivå har høyskolen omfattende samarbeid innen Program for kunstnerisk utviklingsarbeid, og innen Universitets- og høgskolerådets nasjonale råd for kunstnerisk utviklingsarbeid. Regionalt er det tett samarbeid med faglige aktører innen utdanning og kunst.

KHiB legger til grunn en forståelse av kunstnerisk utviklingsarbeid som inkluderer ansattes individuelle kunstneriske/designfaglige arbeid, tematiske fellesprosjekter og kritisk dialog og refleksjon tett knyttet til det faglige arbeidet. En internasjonal komité for kunstnerisk utviklingsarbeid, *Committee for Artistic Research*, som vurderer alle interne søknader om prosjektmidler, står sentralt i kvalitetssikringen av det kunstneriske utviklingsarbeidet.

1.3 Kort beskrivelse av stipendiatprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid

Det institusjonsovergrepene stipendiatprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid ble etablert i 2003, og omfatter musikk, film, scenekunst, design og visuell kunst. Formålet med programmet er å legge til rette for gjennomføring av strukturerte løp for kvalifisering til stilling som førsteamanuensis. Kunstnerisk utviklingsarbeid skal utgjøre det primære grunnlaget for kvalifiseringen.

KHiB ble oppnevnt til å være operatør for programmet. I 2009 fikk programmet egen administrativ leder og i 2012 en programsekretær.

I 2010 ble det etablert et prosjektprogram som en parallell til Norges forskningsråds finansiering av forskning. Stipendiatprogrammet og Prosjektprogrammet utgjør til sammen Program for kunstnerisk utviklingsarbeid.

Stipendiatprogrammet startet med seks stipendiater, og har i 2013 50 aktive stipendiater fra ti universiteter og høyskoler.³ I alt har 77 stipendiater vært tilknyttet programmet, og 21 har vært gjennom en sluttbedømmelse og oppnådd kompetanse som førsteamanuensis. Seks stipendiater har gått ut av programmet. To av dem har gått ut uten å melde seg opp, og fire gikk ut etter å blitt sluttvurdert uten å bestå. Tre er blitt sluttvurdert uten å bestå, men har meldt seg opp på nytt eller meldt fra at det vil bli gjort. Av disse har én bestått, mens de to andre ikke er kommet til ny sluttvurdering.

Stipendiatene i stipendiatprogrammet skal utføre ett eller flere kunstneriske arbeider og kritisk refleksjon i valgfritt format, og dette skal til sammen tilsvare avhandlingen i en doktorgradsutdanning.

I 2011 ble fellesdelen av programmet revidert for å tilpasses læringsutbyttebeskrivelsene for tredje syklus i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk.

1.4 Kort beskrivelse av institusjonens deltakelse i stipendiatprogrammet

Siden 2003 har Kunst- og designhøgskolen i Bergen hatt 17 stipendiater i programmet. Av disse har fem bestått, én har sluttet uten å fullføre, og to er blitt avvist av bedømmelseskomiteen.

KHiB oppgir i sin søknad at den per 1. oktober 2012 hadde ti ansatte i stipendiatstilling i programmet. To av disse fullførte kvalifiseringen i 2012. Det ble tatt opp en stipendiat i 2013. Av de ni som da er ved programmet i 2013, er seks stipendiater innen kunst og tre innen design.

Fagmiljøet ved KHiB bidrar som hovedveiledere og biveiledere, også for to stipendiater ved Kunsthøgskolen i Oslo. Seks ansatte har deltatt eller deltatt i bedømmelseskomiteer, både ved egen institusjon og ved NTNU og Kunsthøgskolen i Oslo.

Institusjonen har vært sentral i etablering og oppbygging av stipendiatprogrammet, både i forarbeidet til programmet, som deltakende institusjon, som operatør og som medlem i programstyret. Arbeidsgruppen som i 2000 leverte forslag til rammeverk for programmet, ble ledet av daværende prorektor ved KHiB, og rektor deltok også i gruppen. KHiB har siden oppstart hatt en representant med personlig vara i programstyret.

³ Deltakende institusjoner i programmet er Kunsthøgskolen i Oslo, Kunst- og designhøgskolen i Bergen, Norges musikkhøgskole, Universitetet i Bergen, NTNU, Høgskolen i Lillehammer, Høgskolen i Østfold, Universitetet i Agder, Universitetet i Stavanger, UiT Norges arktiske universitet.

Som operatør for programmet har KHiB gjennom disse årene tilført programmet betydelige ressurser. Betydningen av programmet omtales slik i søknaden:

«KHiB anser Stipendiatprogrammet, og senere også møtepunktene relatert til Prosjektprogrammet, som det viktigste nasjonale forumet for kunstnerisk utviklingsarbeid. Stipendiatprogrammet er ramme for et faglig samarbeid som gir kritisk masse både for stipendiater, veiledere og institusjonsledere, og som samler de viktige diskusjonene om forventninger til kunstneriske resultater og refleksjon for doktorgradsnivået i et nasjonalt forum og avstemmer ulike innfallsvinkler. Her er også praksis fra andre land representert ved eksterne veiledere og nettverk» (side 17 i søknaden).

1.5 Grunnlag for vurdering

Det formelle grunnlaget for komiteens vurdering er:

- Lov om universiteter og høyskoler av 1. april 2005
- Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning, fastsatt av Kunnskapsdepartementet 1. februar 2010
- Forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (studietilsynsforskriften), vedtatt av NOKUT 28. februar 2013

Komiteens vurdering er basert på følgende materiale:

- Institusjonens søknad av 15. mai 2013, og annet relevant skriftlig materiale som NOKUT og/eller komiteen anser som nødvendig for vurderingen
- Komiteens erfaringer fra institusjonsbesøk

Den sakkyndige komiteen som har vurdert søknaden, har bestått av professor Ole Lützow-Holm, Göteborgs universitet (leder); forskningsleder Henrik Oxvig, Kunstakademiets skoler for Arkitektur, Design og konservering; forskningskoordinator Birgitte Sauge, Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design; og stipendiat Aslaug Louise Slette, Norges musikkhøgskole. Prosjektleder fra NOKUT har vært seniorrådgiver Anne Karine Sørskår. Assisterende avdelingsdirektør Gro Hanne Aas var med på andre dag av institusjonsbesøket.

Komiteen er sammensatt slik at den dekker NOKUTs krav både til sakkyndig kompetanse ved akkreditering av studier i tredje syklus, og sakkyndig kompetanse ved akkreditering av institusjon, jf. § 2-4 og § 2-5 i studietilsynsforskriften.

1.6 Komiteens tolkning av mandatet

Komiteens oppdrag er todelt:

- å vurdere hvorvidt Kunst- og designhøgskolen i Bergen fyller kravene til akkreditering av deltakelse i det nasjonale institusjonsovergripende stipendiatprogrammet
- å vurdere hvorvidt Kunst- og designhøgskolen i Bergen fyller kravene til å bli akkreditert som vitenskapelig høyskole. Denne vurderingen skjer blant annet på grunnlag av resultatet fra den førstnevnte evalueringen

Det fremgår av forskrift om kvalitet i høyere utdanning at kunstnerisk utviklingsarbeid skal kunne sidestilles med forskningsaktivitet og forskerutdanning når det gjelder institusjonsakkreditering som vitenskapelig høyskole, jf. 1.1. Institusjonskategorien vitenskapelig høyskole betegner en spesialisert institusjon som har fullmakter til å etablere studier på mastergradsnivå innen det fagområdet institusjonen har akkreditering for doktorgradsstudier eller tilsvarende. For KHiB vil en akkreditering som vitenskapelig høyskole bety at institusjonen får fullmakt til å etablere mastergradsprogrammer innen fagområdet kunst.

Både KHiB og komiteen kjenner til de internasjonale diskusjonene og kategoriseringene av tilsvarende felt som i norsk sammenheng omtales som kunstnerisk utviklingsarbeid. Komiteen diskuterer ikke innholdet i og avgrensningen av kunstnerisk utviklingsarbeid. De norske regulerende dokumentene har, med utgangspunkt i loven, tydelige føringer på at kunstnerisk utviklingsarbeid anses som et sidestilt og parallelt område til forskning. Det er ut fra denne forståelsen at komiteen har utført sine evalueringer.

Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR) har også vært en viktig referanseramme for komiteens vurderinger.

1.7 Om rapporten

Dette dokumentet inneholder i det videre rapporter fra to evalueringer:

- Evaluering av institusjonsdeltakelse i institusjonsovergripende kunstnerisk stipendiatprogram, som utgjør kapittel 2.
- Evaluering av akkreditering som vitenskapelig høyskole, som utgjør kapittel 3.

Felles for begge evalueringene er kapittel 4, der komiteen oppsummerer sine konklusjoner; kapittel 5, der komiteen gir råd for videre utvikling; kapittel 6, som inneholder vedlegg. De to evalueringene er utført på grunnlag av til dels samme dokumentasjon, både når det gjelder dokumenter og intervjuer. Kapittel 2 og 3 har derfor noe overlappende tekst.

Formuleringen «stipendprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid» brukes i både forskrift om kvalitet i høyere utdanning og i studietilsynsforskriften. Kunst- og designhøgskolen i Bergen, og programmet selv, bruker betegnelsen «stipendiatprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid». Stipendprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid byttet i 2010 navn til Stipendiatprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid etter at programstyret også fikk i oppgave å forvalte tildeling av prosjektmidler i kunstnerisk utviklingsarbeid. Departementet meldte at den samlede virksomheten skulle hete Program for kunstnerisk utviklingsarbeid. I den løpende teksten brukes «stipendiatprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid», eller bare «stipendiatprogrammet», mens i overskrifter og annet som direkte gjelder de regulerende dokumentene brukes formuleringene i disse.

2 Akkreditering av institusjonsdeltakelse i institusjonsovergrepene kunstnerisk stipendiatprogram

Kapitlet er strukturert ut ifra de syv kriteriene i studietilsynsforordningens § 7-5 Særskilte bestemmelser for institusjonsdeltakelse i institusjonsovergrepene kunstnerisk stipendiatprogram:

- Det skal foreligge et reglement for deltakelsen i programmet. Deltakelsen i programmet, roller og ansvar for deltakende institusjon, skal være klart beskrevet.
- Institusjonens og stipendiatenes rettigheter og plikter skal være klart beskrevet i særskilt avtaleformular.
- Fagmiljøets størrelse og kompetanse skal være tilpasset den undervisning og veiledning og det utviklingsarbeid som må utføres for å sikre og videreutvikle den kunstneriske kvaliteten i programmet.
- Institusjonen skal drive aktivt og relevant kunstnerisk utviklingsvirksomhet med god bredde på høyt internasjonalt nivå knyttet til deltakelse i programmet.
- Institusjonen skal vise hvordan stipendiatenes deltakelse i programmet integreres i eget fagmiljø og fagutvikling.
- Institusjonen skal delta aktivt i den obligatorisk fellesdelen av programmet.
- Institusjonen skal kunne tilby sine stipendiater nødvendige obligatoriske og valgfrie kurs innenfor sin egen spesialisering.

Søknaden fra KHiB er den første søknaden NOKUT har mottatt om akkreditering av institusjonsdeltakelse i det institusjonsovergrepene kunstneriske stipendiatprogrammet. Det har derfor ikke tidligere vært utført evalueringer i henhold til disse kriteriene.

2.1 Reglement for deltakelse i programmet

Det skal foreligge et reglement for deltakelsen i programmet. Deltakelsen i programmet, roller og ansvar for deltakende institusjon, skal være klart beskrevet.

2.1.1 Beskrivelse

Tre dokumenter regulerer institusjonenes deltakelse i programmet: *Reglement for Stipendiatprogrammet*, *Stipendiatprogrammet: Prosedyre for sluttvurdering* og *Avtale om deltakelse i Stipendiatprogrammet*. En mer utførlig beskrivelse av faglig ansvarsfordeling finnes i dokumentet *Kunst og kvalifikasjon*, som ble utarbeidet i 2010/2011 som ledd i prosessen med å innpasse programmet til læringsutbyttebeskrivelsene for studier i tredje syklus i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk.

Arbeidsfordelingen mellom KHiB og stipendiatprogrammet er i grove trekk slik:

KHiB	Stipendiatprogrammet
Rekrutterer søkere	Vedtak om opptak
Ansetter stipendiater og veiledere	Godkjenner veiledere
Ansvar for fag- og prosjektspesifikk del og undervisningsdelen	Obligatoriske stipendiatsamlinger og seminarer
Årlig fremdriftsrapportering	Godkjenner rapport
Varsle programstyret ved vesentlige endringer	
Melder opp til sluttbedømming og foreslår og ansetter bedømmelseskomité	Godkjenner oppmeldingssøknad og bedømmelseskomité
Ansvar for gjennomføring av bedømmelsesprosessen	
Mottar bedømmelseskomiteens innstilling	Vurderer om bedømmelseskomiteen kan stadfestes
Fatter vedtak i samsvar med programstyrets beslutning	
Utferdiger diplom	

Kilde: KHiBs søknad s. 18 og 19

Kunst og kvalifikasjon inneholder en systematisk fremstilling av hvilke instanser som har ansvar for ivaretagelse av kvalifikasjonsutviklingen som er angitt i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk. Dokumentet inneholder likeledes tydelige anvisninger av i hvilke deler av programgjennomføringen de forskjellige kompetansekravene skal ha hovedfokus. I dokumentet fremheves veileders oppfølgingsrolle overfor stipendiaten, vertsinstitusjonens ansvar for den fag- og prosjektspesifikke kompetansen, og hvordan programmets fellesaktiviteter står sentralt i et overordnet nasjonalt og internasjonalt perspektiv.

Stipendiatene og veilederne som komiteen hadde samtaler med, oppfattet reguleringene som klare, men det ble sagt at reglementet er svært detaljert. Stipendiatene ga uttrykk for at de hadde utbytte av at operatøren for programmet befinner seg i samme hus som høyskolen, men de opplevde likevel samarbeidet med programmet som noe tungrodd og byråkratisk. Under intervjuene kom det frem at nåværende ansvarsfordeling mellom programmet og institusjonene vil være tema for diskusjon ved revisjon av stipendiatprogrammets retningslinjer i 2014.

2.1.2 Vurdering

Komiteens vurdering er at de tre regulerende dokumentene til sammen gir klare beskrivelser av de formelle sidene ved samarbeidet mellom institusjon og program. Denne vurderingen på grunnlag av dokumentene ble styrket ved at alle involverte som komiteen hadde samtaler med, oppfattet reguleringene som klare, og er innforstått med arbeidsdelingen mellom program og høyskole.

Dokumentet *Kunst og Kvalifikasjon*, som inneholder mer utførlige beskrivelser av faglig ansvarsfordeling, synes å ha bidratt til bedre forståelse for hvordan faglig samarbeid og arbeidsdeling skal fungere. Komiteen vil fremheve arbeidet som er gjort for å harmonisere stipendiatprogrammet med læringsutbyttebeskrivelsene i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk.

2.1.3 Komiteens konklusjon

Ja. Komiteens vurdering er at Kunst- og designhøgskolen i Bergen oppfyller kriteriet. Det foreligger reglement for deltakelsen i programmet. Deltakelsen i programmet, roller og ansvar for deltakende institusjon er klart beskrevet.

2.2 Rettigheter og plikter

Institusjonens og stipendiatenes rettigheter og plikter skal være klart beskrevet i særskilt avtaleformular.

2.2.1 Beskrivelse

Opptak til stipendiatprogrammet er regulert i *Avtale om deltakelse i Stipendiatprogrammet*, som også angir partenes gjensidige plikter. Avtalen inngås mellom stipendiaten, institusjonen som stipendiaten skal knyttes til og Stipendiatprogrammet. Avtalen angir tema for stipendiatens prosjekt, avtaleperiode, finansieringsplan, veiledningsforhold, arbeidssted og deltakelse i den obligatoriske delen.

Institusjonen har arbeidsgiveransvar for stipendiat og veileder, og skal tilrettelegge arbeidssituasjonen, slik at prosjektet kan gjennomføres som tilfredsstillende grunnlag for kvalifiseringen. Institusjonen har ansvar for den fagspesifikke delen av programmet, og skal utarbeide denne delen spesielt for hver enkelt stipendiat.

Stipendiaten skal i løpet av en treårsperiode fullføre det kunstneriske prosjektet, og skal være aktivt deltakende i den obligatoriske fellesdelen av programmet. I løpet av periodens fem første måneder skal prosjektbeskrivelsen avgrenses og bearbeides, og det skal utformes et engelsk sammendrag. I løpet av de to første årene skal stipendiaten presentere prosjektet sitt i en internasjonal sammenheng utenfor institusjonen. Stillingen som stipendiat er et fulltids engasjement som forutsetter at stipendiaten benytter hele arbeidstiden til å gjennomføre prosjektet. I prosjektet inngår åtte uker undervisningsplikt.

Både stipendiatsamlinger for alle stipendiater, og stipendiatseminarer som er spesifikke for hvert kull, er obligatoriske. Følgende årshjul for stipendiatens forpliktelser i fellesprogrammet er etablert:

Juni – År 1:	Opptak stipendiater
Oktober – År 1:	Oppstart nye stipendiater & Stipendiatseminar 1
Oktober – Årlig:	Stipendiatsamling (lokalisert til institusjon)
Januar – År 1:	Stipendiatseminar 2
Mars – Årlig:	Stipendiatsamling (konferansested/-hotell)
Juni – År 1:	Stipendiatseminar 3
Februar – År 2:	Stipendiatseminar 4

KHiB har fremlagt fag- og prosjektspesifikk plan for tre stipendiater som ble tatt opp i 2012. I disse planene fremgår det hvilke seminarer, konferanser, intervjuer, veiledninger, studieturer og undervisningstilbud ved KHiB den enkelte stipendiat skal gjennomføre i løpet av sin treårige stipendiatperiode.

Stipendiatenes undervisningsplikt består gjerne i å være mentor for masterstudenter og deltakelse på *graduate seminar* som arrangeres for masterstudenter. Det ble fremholdt at hovedveileder følger med på hvordan stipendiatene gjennomfører oppgavene, slik at stipendiatene ikke overlates til seg selv. Komiteen fikk under intervjuene klart inntrykk av at alle aktørene i programmet er innforståtte med sine rettigheter og plikter.

2.2.2 Vurdering

Avtalen som inngås mellom institusjonen, stipendiaten og stipendiatprogrammet, fremstår som tydelig. For den enkelte stipendiat reguleres spesifikke faglige plikter og rettigheter gjennom fag- og prosjektplaner der tema for prosjektet, avtaleperiode, finansieringsplan, veiledningsforhold, arbeidssted og deltakelse i den obligatoriske delen, er angitt. Ut fra de eksemplene som komiteen har sett, synes disse å være godt gjennomarbeidet, både med hensyn til hvilken opplæring stipendiatene ønsker gjennomført, hva høyskolen tilbyr, og hvilket utbytte stipendiatene forventer av de ulike tilbudene. Årshjulet synes å ha hatt en strukturerende effekt og vil bidra til at stipendiatene gjennomfører i henhold til fag- og prosjektplanene.

I tillegg til at selve avtaleverket fremstår som tilfredsstillende, er det også komiteens vurdering at rettigheter og plikter blir forstått og etterfulgt av alle parter, og at institusjonen i høy grad ivaretar sine forpliktelser overfor stipendiatene og overfor programmet.

2.2.3 Komiteens konklusjon

Ja. Komiteens vurdering er at Kunst- og designhøgskolen i Bergen oppfyller kriteriet. Institusjonens og stipendiatenes rettigheter og plikter er klart beskrevet i særskilt avtaleformular.

2.3 Fagmiljøets størrelse og kompetanse

Fagmiljøets størrelse og kompetanse skal være tilpasset den undervisning og veiledning og det utviklingsarbeid som må utføres for å sikre og videreutvikle den kunstneriske kvaliteten i programmet.

2.3.1 Beskrivelse

Komiteen finner at kriteriet ikke fremstår som entydig. Komiteen har valgt å ha fokus på om fagmiljøets størrelse og kompetanse er tilpasset behovene for undervisning og veiledning ut fra stipendiatenes antall og faglig tilknytning, samt å vurdere den dokumenterte innsatsen i programmet for øvrig. Noen av disse vurderingene ligger svært nært vurderinger i kapitlene 2.6 og 2.7.

Kunst- og designhøgskolen i Bergen har 43,1 årsverk i undervisnings- og forskerstillinger, hvorav 39,1 utgjøres av personer ansatt på grunnlag av kunstnerisk utviklingsarbeid. Den lave andelen fast ansatte, 17,4 %, gjenspeiler at det er åremålsansettelse i disse stillingene. Høyskolen benytter aktivt muligheten hjemlet i universitets- og høyskoleloven til ansettelse i åremålsstillinger når skapende eller utøvende kunstnerisk kompetanse inngår som et vesentlig element i kompetansekravet.

Siden 2003 har 11 ansatte ved KHiB vært hovedveiledere i hele eller deler av stipendiatperioden, åtte har vært biveiledere og seks har vært/er medlem av bedømmelseskomiteer for stipendiatprosjekter. To ansatte ved KHiB er henholdsvis hoved- og biveileder for to stipendiater ved Kunsthøgskolen i Oslo. KHiB anfører i sin søknad at alle med førstestillingskompetanse i prinsippet er potensielle veiledere og bedømmere. KHiB oppgir følgende antall førstestillingskompetente i forhold til stillingskategorier:

Stillingsbetegnelse	Antall
Professor 100 %	14
Professor 50 %	3
Professor II (20 %)	7
Førsteamanuensis 100 %	6
Førsteamanuensis 50 %	6
Førsteamanuensis II (20 %)	2

Kilde: KHiBs søknad

De førstestillingskompetente har spesialisering innen fagområdene romdesign/interiørarkitektur; visuell kommunikasjon; tekstil; keramikk og leire; tidsbasert kunst; kunst; nye medier; form, farge, rom; lydkunst/digitale medier; grafikk; performance med mer; visuell kunst; fotografi; møbel/komponentdesign; motion graphics/3D design; interaksjonsdesign; interiørarkitektur; grafisk design; form. I tillegg har ansatte i bistillinger (professor II og førsteamanuensis II) kompetanse innen teori kunst, teori kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning og teori fotografi, og det er åtte førstestillingskompetente fra andre institusjoner tilknyttet KHiB på timebasis.

De ni aktive stipendiatene fordeler seg med tre på design og seks på kunst. Disse to avdelingene har omtrent like mange studenter og ansatte i undervisnings- og forskerstillinger. Forklaringen på at det er rekruttert flest stipendiater til Avdeling for kunst, er at det gode arbeidsmarkedet for masterkandidater fra Avdeling for design gjør det vanskeligere å rekruttere stipendiater med denne bakgrunnen. Stipendiatene har enten hovedveileder eller biveileder fra KHiB.

KHiBs faglige bidrag til deltakelsen i programmet er anslått til 2,5 årsverk, fordelt på 15 ansatte med førstestillingskompetanse. Disse bidrar til undervisning og veiledning for åtte stipendiater innen følgende fagområder: kunst/tekstil; interaksjonsdesign/nye medier; kunst/grafikk; visuell kommunikasjon; kunst/maleri; romdesign/interiørarkitekt; design; form/farge/rom; kunst/digitale medier; kunst; kunst/keramikk og leire. I tillegg kommer to stillinger som har fagadministrative oppgaver innen hele programmet. KHiBs veiledere deltar fast på stipendiatsamlingene, og bidrar her som forelesere. På samlingene deltar også rektoratet, dekaner og rådgivere.

Lederne ved høyskolen og avdelingene mente at de har kompetanse og kapasitet til å veilede flere stipendiater enn dagens gruppe. Som tidligere nevnt er alle førstestillingskompetente potensielle veiledere i programmet. Det bygges opp et støtteapparat rundt veilederne, og det arrangeres jevnlig møter mellom veiledere og ledelsen ved KHiB, der tema for eksempel kan være diskusjon om hva som skal utgjøre allmenndannende elementer i programmet.

Oversikten over stipendiatene og deres veiledere, sammen med ansattes CV-er, gir informasjon om kompetansen er tilpasset undervisningen, veiledningen og utviklingsarbeidet som kreves. I kapittel 2.5 blir det gjort rede for stipendiatenes integrering i fagmiljø og fagutvikling.

Stipendiatene oppfattet skolens tilbud innen den fagspesifikke delen som god, og mente at de får den undervisningen som de har behov for. Stipendiatene uttalte at de er fornøyde med veiledningen i kunstnerisk utviklingsarbeid og med de fasilitetene høyskolen tilbyr.

2.3.2 Vurdering

KHiBs fagmiljø har kompetanse som er tilpasset den nødvendige undervisningen, veiledningen og utviklingsarbeidet i programmet. Også størrelsen på fagmiljøet er tilfredsstillende. Stipendiatene er fornøyde med både undervisningen og veiledningen. KHiB har organisert virksomheten slik at alle ansatte i undervisnings- og forskerstilling bidrar til kunstnerisk utviklingsarbeid. Komiteen vil fremheve det positive i at alle, også stipendiatene, er med i grupper for kunstnerisk utviklingsarbeid (KU-grupper) innen sine fagområder. Gruppene ledes av ansatte med førstestillingskompetanse.

Komiteen finner det godt gjort at fagmiljøets størrelse og kompetanse er tilpasset oppgavene som utføres i programmet, se også 2.6.

2.3.3 Komiteens konklusjon

Ja. Komiteens vurdering er at Kunst- og designhøgskolen i Bergen oppfyller kriteriet. Fagmiljøets størrelse og kompetanse er tilpasset den undervisning og veiledning og det utviklingsarbeid som må utføres for å sikre og videreutvikle den kunstneriske kvaliteten i programmet.

2.4 Aktiv og relevant kunstnerisk utviklingsvirksomhet

Institusjonen skal drive aktiv og relevant kunstnerisk utviklingsvirksomhet med god bredde på høyt internasjonalt nivå knyttet til deltakelsen i programmet.

2.4.1 Beskrivelse

Søknaden gjør grundig rede for hvordan KHiB siden 1999 har hatt fokus på kunstnerisk utviklingsarbeid, og systematisk bygget opp høyskolen for å støtte opp om dette. Satsingen er nedfelt i strategiske dokumenter, i organisasjonsutviklingen og ikke minst i rekrutteringen av ansatte i undervisnings- og forskerstillinger. Av 43,1 årsverk i undervisnings- og forskerstillinger utgjør 39,1 personer ansatt på grunnlag av kunstnerisk kompetanse. Under intervjuene fikk komiteen bekreftet at alle synes å være innforstått med at det er kunstnerisk utviklingsarbeid som er grunnlaget for all utdanning ved høyskolen. Det forutsettes at alle fagansatte er involvert i kunstnerisk utviklingsarbeid eller forskning. Alle førstestillingskompetente har avsatt 40 % av sin arbeidstid til FoU.

Det påpekes i søknaden at registrering av kunstnerisk utviklingsarbeid er problematisk i nåværende nasjonale systemer. Til forskjell fra forskning foreligger det ikke registreringer av omforente resultatdata, som ville foreligget og vært brukt i vurderinger av tilsvarende forhold for høyskoler med hovedvekten av FoU innen forskning. Innen Universitets- og høgskolerådet arbeides det med å inkludere resultater fra kunstnerisk utviklingsarbeid inn i forskningsinformasjonssystemet CRISTin, noe som vil bidra til sidestillingen av kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning. I søknaden gjøres det rede for hvordan KHiB sikrer at ansatte driver aktivt og relevant kunstnerisk utviklingsarbeid, og for hvordan produksjon, prosjekter og publikasjoner bedømmes til å være på høyt internasjonalt nivå.

KHiB skriver at de i mange år har lagt vekt på å sikre kvalitet i kunstnerisk utviklingsarbeid gjennom strukturelle tiltak, hvorav de viktigste er: Åremål i faglige stillinger sikrer faglig aktualitet; individuelle arbeidsplaner sikrer tid til KU; faglige arbeidsplasser (utover kontor) og krav til tilstedeværelse gir rom for KU; faglige møteplasser gir rom for diskusjon; eget visningsrom bidrar til formidling og utvikling; ekstern bedømmelse av KU skjer via søknadene om interne prosjekt- og publikasjonsmidler, som forvaltes av en internasjonalt sammensatt komité, *Committee for Artistic Research/Komité for kunstnerisk utviklingsarbeid*.

Committee for Artistic Research ble opprettet i 1999 og fornyes nå hvert femte år. Komiteen har fire internasjonale medlemmer, ett medlem med erfaring fra det norske forskningssystemet og KHiBs rektor og prorektor. Interne midler til prosjekter og publikasjoner fordeles gjennom komiteen, som fungerer som instans for fagfellevurderinger. Siden 2008 har 34 prosjekter og 25 prosjektledere fått støtte av komiteen. I tillegg kommer støtte til 11 publikasjoner utgitt ved KHiB siden 2008, samt åtte i egen serie, og seks utgitt i internasjonalt samarbeid. Komiteen fikk seg forelagt et utvalg aktuelle publikasjoner.

KHiB legger til grunn at prosjektene og publikasjonene som har fått støtte fra komiteen, har høyt internasjonalt nivå. Det samme gjelder for prosjektene som har fått støtte gjennom Norges forskningsråd og Prosjektprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid, og som i den sammenhengen har vært evaluert gjennom Forskningsrådets og prosjektprogrammets fagfellevurdering. Søknaden inneholder eksempler på prosjekter som har vært fagfellevurdert og mottatt slik ekstern støtte.

KHiB fremhever at de siden oppstarten av prosjektprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid, har fått tildelinger som tilsvarer 27 prosent av de totale tildelingene fra programmet.

Under intervjuene fremgikk det at ledelsen anser det at professorstillinger blir utlyst internasjonalt, og at det er god søkning til stillingene, som en indikasjon på at det kunstneriske utviklingsarbeidet er på et solid internasjonalt nivå.

Åremålsstillingene er på seks år, så institusjonens ansatte blir relativt hyppig vurdert av internasjonalt sammensatte komiteer. Ved ansettelse vurderes høyt internasjonalt nivå blant annet på grunnlag av gjennomførte utstillinger, utsmykninger og andre eksterne oppdrag, kurator- og produsentarbeid, innlegg på konferanser og publikasjoner. Det forutsettes at aktivitet og nettverk videreføres når de er ansatt ved KHiB.

I søknaden knyttes 15 personer til deltakelsen i stipendiatprogrammet. Av disse er ti ledere for prosjekter som har fått tildeling gjennom fagfellevurdering, både fra eksterne kilder og fra *Committee for Artistic Research*. Eksempler på kunstnerisk utviklingsvirksomhet som KHiB anser er på høyt internasjonalt nivå, og relatert til deltakelsen i Stipendiatprogrammet, er *Re:place; Pictogram-me; Topographies of the Obsolete*.

2.4.2 Vurdering

Kriteriet er sammensatt og inneholder flere krav: Det kreves at den kunstneriske utviklingsvirksomheten skal være aktiv og relevant, den skal ha god bredde på høyt internasjonalt nivå og være knyttet til stipendiatprogrammet.

Til forskjell fra forskning foreligger det ikke registreringer av omforente resultatdata for kunstnerisk utviklingsarbeid, som ville vært brukt som et utgangspunkt i vurderinger av tilsvarende forhold for høyskoler med hovedvekten av FoU innen forskning. Komiteen må derfor vurdere om høyskolens egne kriterier for å betegne om resultater av kunstnerisk utviklingsarbeid er på høyt internasjonalt nivå, fremstår som troverdige i denne sammenhengen.

Komiteen anerkjenner hvordan høyskolen begrunner at den driver aktivt kunstnerisk utviklingsarbeid på høyt internasjonalt nivå. Som det fremgår av beskrivelsen over, baserer høyskolen vurderingen på to hovedkriterier:

- 1) Porteføljen av prosjekter og publikasjoner som har vært fagfellevurdert og fått tildeling av midler gjennom eksterne tildelingsorganer, eller tilsvarende gjennom høyskolens egen *Committee for Artistic Research*.
- 2) Det inngår i vurderingene av kandidater til åremålsstillingene at deres kunstneriske utviklingsarbeid skal være på høyt internasjonalt nivå, og det forutsettes at aktivitet og nettverk videreføres når de er ansatt ved KHiB.

KHiB har gjennom *Committee for Artistic Research* organisert et system for vurdering av prosjekter og publikasjoner. Dette kan etter komiteens vurdering sidestilles med andre former for fagfellevurdering i akademia.

Rundt 30 av 66 ansatte har vært ledere for prosjekter som over noen år har fått prosjektstøtte fra ovennevnte komité, Norges forskningsråd og Prosjektprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid. Antallet involverte prosjektledere og spredningen på områder er etter komiteens vurdering tilfredsstillende med hensyn til at det også skal være en viss bredde blant de personene som produserer på høyt internasjonalt nivå.

Ut fra informasjonen i CV-ene til de ansatte med førstestillingskompetanse, vurderer komiteen institusjonens kunstneriske utviklingsarbeid til å være aktivt og relevant. Et aktivt og relevant kunstnerisk utviklingsarbeid understøttes av dynamikken i åremålsansettelsene og de strukturelle tiltakene som er gjort for å stimulere ansatte til aktivt kunstnerisk utviklingsarbeid.

I søknaden knyttes 15 personer til deltakelsen i stipendprogrammet. Av disse er ti ledere for prosjekter som har fått tildeling gjennom fagfellevurdering, både fra eksterne kilder og høyskolens komité. Gjennom disse ti prosjektlederne sikrer KHiB at institusjonens kunstneriske utviklingsarbeid på høyt internasjonalt nivå er tilknyttet stipendiatprogrammet.

KHiBs vurderinger av høyt internasjonalt nivå fremstår som troverdige. Komiteens samlede vurdering av dette sammensatte kriteriet er at det er godt gjort at Kunst- og designhøgskolen i Bergen driver aktivt og relevant kunstnerisk utviklingsvirksomhet med god bredde på høyt internasjonalt nivå knyttet til deltakelsen i programmet. Se også vurdering under 3.2.

2.4.3 Komiteens konklusjon

Ja. Komiteens vurdering er at Kunst- og designhøgskolen i Bergen oppfyller kriteriet. Kunst- og designhøgskolen i Bergen driver aktivt og relevant kunstnerisk utviklingsvirksomhet med god bredde på høyt internasjonalt nivå knyttet til deltakelsen i programmet.

2.5 Integrering av stipendiatens deltakelse

Institusjonen skal vise hvordan stipendiatenes deltakelse i programmet integreres i eget fagmiljø og fagutvikling.

2.5.1 Beskrivelse

KHiB rekrutterer stipendiater på områder hvor institusjonen har egen veilederkompetanse. Stipendiatene følger samme retningslinjer for tilstedeværelse som andre ansatte i undervisnings- og forskerstillinger, og de får også arbeidsplass som er lokalisert ut ifra tanken om at de skal inngå i et konstruktivt faglig naboskap. Stipendiatene inngår i KU-grupper ved Avdeling for kunst eller faggrupper ved Avdeling for design, og de deltar på avdelingsmøter, seminarer og andre fellesaktiviteter. Hele fagmiljøet anses dermed for å være i jevnlig dialog med stipendiatene. Presentasjon av stipendiatprosjekter er regelmessige innslag på de fellesfaglige dagene for alle studenter og ansatte ved semesterstart.

Stipendiatene har åtte uker undervisningsplikt som skal være gjennomført i løpet av de to første årene i stipendiatperioden. Undervisningsplikten skal være tett knyttet til prosjektet, og omfatte blant annet presentasjoner i *graduate seminars*. Seminarene er ved begge avdelingene etablert som en møteplass mellom masterstudenter, stipendiater og stab for presentasjon, diskusjon og kritisk refleksjon over prosjekter, kunstneriske prosesser og metoder.

Ved Avdeling for design har dekan personalansvar for stipendiatene, mens KU-lederne har ansvaret ved Avdeling for kunst. Ny organisering av Avdeling for design vil innebære at KU-ledere får personalansvar. KHiBs ledelse møter stipendiatgruppen to ganger i året. Det er utarbeidet et årshjul som viser detaljert ansvar for gjennomføringen av stipendiatprosjektet.

Under intervjuene ble det fremholdt at stipendiatene deltar i KU-gruppene og er en del av staben. På samme måte som andre ansatte, er også stipendiatene rekruttert på grunnlag av kunstnerisk utviklingsarbeid utenfor institusjonen. KHiB har utviklet stabile og robuste fagmiljøer, og stipendiatene anses som bidragsytere til dette. Det ble også fremholdt at erfaringene med dem som ikke kom gjennom Stipendiatprogrammet, har ført til skjerpet fokus på integrering av stipendiatene i fagmiljøene for å sikre kvalifisering ved fullført løp.

I søknaden beskrives KHiB som en institusjon med tett samarbeid, som gjør at alle ansatte i undervisnings- og forskerstillinger i praksis vil være en del av stipendiatenes fagmiljø. Det vises til at faglige prosesser og samtaler foregår fortløpende i verkstedet, i møter og seminarer, og at stipendiatenes prosjekt tiltrekker seg bred interesse internt. Intervjuene bidro til å bekrefte dette. Stipendiatene uttalte at de opplever seg selv som godt inkludert i fagmiljøet. Veilederne er opptatt av å inkludere dem i miljøet, blant annet ved å stille krav om deltakelse på avdelingenes KU-møter, og ved å gi dem en arbeidsplass som er lokalisert sammen med resten av fagmiljøet.

Også studenter ved master- og bachelorstudiene oppfattet stipendiatene som en del av fagmiljøet, blant annet ut fra deres deltakelse på *graduate seminar*. I intervjuene ble det gitt eksempler på hvordan stipendiater ble brukt i undervisningen, og på at de hadde bistått i å utvikle søknader. Det ble poengtert at det er berikende for miljøet å ha stipendiater som kan bruke 100 prosent av tiden på sitt kunstneriske utviklingsarbeid.

2.5.2 Vurdering

Etter komiteens vurdering er det kommet tydelig frem fra alle instanser at stipendiatene er vel integrert i fagmiljøene og er del av KU-grupper. Likeledes er det eksemplifisert hvordan deres deltakelse i programmet kommer det faglige miljøet til gode, også i form av undervisningsbidrag og annen kontakt med studentene. Den systematiske oppbyggingen av fagmiljøer som har funnet sted de senere årene, innebærer at stipendiatene i langt større grad enn ved programmets oppstart, er integrert i fagmiljøet og i fagutviklingen. Dette bidrar helt klart til at stipendiatene, utover den direkte veiledningen, får god kollegial støtte som må antas å virke positivt på gjennomføringen.

2.5.3 Komiteens konklusjon

Ja. Komiteens vurdering er at Kunst- og designhøgskolen i Bergen oppfyller dette kriteriet. Kunst- og designhøgskolen i Bergen har vist hvordan stipendiatenes deltakelse i programmet integreres i eget fagmiljø og fagutvikling.

2.6 *Institusjonens deltakelse i programmets fellesdel*

Institusjonen skal delta aktivt i den obligatoriske fellesdelen av programmet.

2.6.1 Beskrivelse

Den obligatoriske fellesdelen av stipendiatprogrammet ble revidert i 2011 for å tilpasses kravene i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk. Programmets obligatoriske fellesdel består nå av seks stipendiatsamlinger og fire stipendiatseminarer som til sammen tilsvarer 20 studiepoeng, valgfrie fag-/prosjektspesifikke kurs, som tilsvarer 10 studiepoeng, samt undervisningsplikt. Ansatte ved KHiB var gjennom flere år ansvarlige for fire av fem av de tidligere obligatoriske kursene i programmet: Tekst- og genreforståelse, videodokumentasjon, presentasjon og introduksjon.

KHiB var i samarbeid med andre aktører i Bergen vertskap for høstsamlingen i oktober 2012 og ansvarlig for flere av de større faglige presentasjonene. Det anføres at KHiB også bidrar i de nye stipendiatseminarene med seminarledelse og faglige innlegg. Det fremgikk også av intervjuene at KHiB alltid deltar aktivt i programmets obligatoriske fellesdeler.

2.6.2 Vurdering

Høgskolen har dokumentert at ansatte i stor grad og over lengre tid har hatt ansvar for obligatoriske kurs og på andre måter har deltatt aktivt i den obligatoriske fellesdelen av programmet. Ansatte er til stede ved alle samlinger i programmet. Komiteen ser det som rimelig at den svært høye deltakelsen fra KHiBs side har sammenheng med operatøransvaret for programmet.

2.6.3 Komiteens konklusjon

Ja. Komiteens vurdering er at Kunst- og designhøgskolen i Bergen oppfyller dette kriteriet. Det går klart frem hvordan Kunst- og designhøgskolen i Bergen deltar aktivt i den obligatoriske fellesdelen av programmet.

2.7 Institusjonens tilbud om kurs

Institusjonen skal kunne tilby sine stipendiater nødvendige obligatoriske og valgfrie kurs innenfor sin egen spesialisering.

2.7.1 Beskrivelse

Institusjonene skal tilby sine stipendiater obligatoriske og valgfrie fagspesifikke kurs, som til sammen tilsvarer 10 studiepoeng. I *Kunst og Kvalifikasjon* fremgår det at det er avdekket behov for skolering og ferdigheter innen dokumentasjon, skriving og generell teori, men at slike kurs ikke kan inngå i programmets fellesramme og bør tilbys av institusjonene. Det fremholdes at de største institusjonene innen fagfelt der flere institusjoner har stipendiater, bør kunne tilby kurs innen sitt spesifikke fagfelt med relevans også for stipendiater utenfor egen institusjon. Programmets målsetting er at hver institusjon bør tilby minst ett tilbud per år knyttet til den fag- og prosjektspesifikke opplæringsdelen.

KHiB tilbyr i inneværende studieår tre kurs som også er åpne for stipendiater fra andre institusjoner. Dette er Visualisering og presentasjonsteknikk og Brukersentrert designmetodikk, begge ved Avdeling for design, og Produksjon Workshop ved Avdeling for kunst.

I stipendiatenes fag- og prosjektplaner som komiteen har fått innblikk i, fremgår det hvilke fagspesifikke seminarer, konferanser, intervjuer, veiledning, studieturer og undervisningstilbud ved KHiB den enkelte stipendiat skal gjennomføre i løpet av sin treårige stipendiatperiode.

Stipendiatene ga klart uttrykk for at institusjonen legger godt til rette for at de skal nå sine læringsmål, og at institusjonen gir dem kurs og opplæringstiltak som de har behov for. Stipendiatene får også hjelp til å oppsøke relevante eksterne miljøer/faglige kapasiteter som kan bidra til å støtte opp om spesialiseringen. Alle har kurs ved KHiB på planen. Det fremkom at de fleste av kursene er tilrettelagt for hver individuelle stipendiat, og at det er vanskelig å utarbeide kurs som er relevante for flere.

2.7.2 Vurdering

Ut fra skriftlig dokumentasjon og intervjuer kan komiteen konstatere at høyskolen tilbyr nødvendige kurs innen stipendiatenes egen spesialisering. De tre kursene som tilbys i inneværende studieår, må anses for å fylle kravet om nødvendige tilbud for ett år. Det kan imidlertid fremkomme tydeligere i kursbeskrivelsen at disse skal være på nivå med studier i tredje syklus.

2.7.3 Komiteens konklusjon

Ja. Komiteens vurdering er at Kunst- og designhøgskolen i Bergen oppfyller kriteriet. Høyskolen tilbyr nødvendige obligatoriske og valgfrie kurs innen stipendiatenes egen spesialisering.

3 Akkreditering som vitenskapelig høyskole

Kunnskapsdepartementet har satt syv standarder for akkreditering som vitenskapelig høyskole, og NOKUT har utarbeidet kriterier til seks av disse standardene.

For søkere som er akkrediterte høyskoler anses den første standarden, om institusjonens primærvirksomhet, som oppfylt. Kunst- og designhøyskolen i Bergen er per. i dag akkreditert høyskole, så den første standarden anses som oppfylt. Kapitlet er strukturert etter områdene som angis av de seks påfølgende standardene.

3.1 Institusjonenes organisering og infrastruktur

Standard: Institusjonens organisering og infrastruktur skal være tilpasset virksomheten, § 3-3 (2b)

Kriterier i studietilsynsforordningen:

Institusjonens organisering skal være tilpasset primærvirksomheten.

Institusjonen skal

- a) *ha tilfredsstillende studieadministrative tjenester og informasjon til studentene*
- b) *ha tilfredsstillende ressurser og fasiliteter i form av lokaler, utstyr og bibliotek som er tilpasset primærvirksomheten og som utgjør et fullt forsvarlig lærings- og arbeidsmiljø for studenter og ansatte*
- c) *ha tilfredsstillende rutiner for oppretting av nye studier og revidering av etablerte studier*
- d) *ha tilfredsstillende rutiner for å ivareta de ansattes kompetanseutvikling knyttet til primær oppgavene*
- e) *legge til rette for studentdemokrati og studenters deltakelse i beslutningsprosesser*

3.1.1 Beskrivelse

Institusjonens organisering

KHiBs øverste organ er styret, som ledes av rektor. Rektor og prorektor utgjør sammen med dekanene for de to avdelingene, Avdeling for kunst og Avdeling for design, den faglige ledelsen. Rektor og prorektor er valgt, mens dekanene er ansatt på åremål. De administrative oppgavene er i hovedsak samlet i en fellesadministrasjon som ledes av høyskoledirektør.

KHiB tilbyr bachelorgrads- og mastergradsstudier innen design og kunst, samt ettårig praktisk-pedagogisk utdanning (PPU) og ettårig kuratorutdanning.

Komité for kunstnerisk utviklingsarbeid/ *Committee for Artistic Research* er etablert på institusjonsnivå for å sikre relevans og internasjonalt høyt nivå på aktivitetene. Begge avdelingene har avdelingsråd med eksterne representanter, som er etablert for å bidra til langsiktig faglig utvikling og

gi råd i saker som dekanene ønsker å drøfte i strategisk perspektiv. Rådene skal bidra i planleggingen av det enkelte studieår.

Avdeling for kunst er fra 2012 delt inn i tre jevnstore grupper som ledes av hver sin såkalte KU-leder: En er professor innen keramikk og leire og to i visuell kunst. Sammen med dekanen utgjør de avdelingens ledelse.

Styret vedtok 31. oktober 2013 ny organisering av Avdeling for design etter mønster fra Avdeling for kunst. Det skal opprettes to grupper for kunstnerisk utviklingsarbeid, henholdsvis innen visuell kommunikasjon og møbel, rom og interiørarkitektur. Et av målene med omorganiseringen er å frigjøre tid for dekan til strategisk arbeid. Omorganiseringen av Avdeling for design innebærer at PPU etableres som eget senter utenfor de to store fagavdelingene.

Hensikten med omorganiseringen har vært å skape større og mer robuste fagmiljøer, og å sikre at alle ansatte er med i et team. Det ble under intervjuene fremholdt at ønsket om omorganisering av Avdeling for kunst kom fra de ansatte selv. Videre ble det sagt at alle har deltatt i diskusjonene om hvordan det kunstneriske utviklingsarbeidet skulle organiseres. Avdeling for design har brukt noe lenger tid på å komme frem til den organiseringen som nå er valgt, og det ble fra flere fremholdt at den løsningen som nå er vedtatt er godt forankret i fagmiljøene.

På fellesnivået har KHiB en rådgiver for kunstnerisk utviklingsarbeid og en seniorrådgiver for faglig utvikling. Begge har sentrale roller i organisering, oppfølging, profilering og formidling av kunstnerisk utviklingsarbeid.

Studieadministrative tjenester og informasjon til studentene

Studieadministrasjonen består av tre personer, og tjenesten er åpen alle hverdager. Hver avdeling har en avdelingskonsulent som skal bistå studentene. Studentene må undertegne en studiekontrakt der rettigheter og plikter for studenter er nedfelt, blant annet at studentene er pålagt å lese e-post jevnlig.

KHiB har siden 2000 benyttet FS (Felles studentsystem) som studieadministrativt støttesystem, og det arbeides nå med å innføre It's learning som læringsplattform. Det ble opplyst at læringsplattformen er videreutviklet for å imøtekomme de spesielle behovene høyskolen har for at mange skal ha tilgang til å legge ut informasjon.

Studentene finner opplysninger om faglige aktiviteter, regelverk, møter etc. på KHiBs web. *Undervisningskalenderen* formidler hele studieårets undervisningstilbud med innhold og krav til forkunnskaper, og er et redskap for kurspåmelding. Weben fungerer også som en kommunikasjonsplattform mellom studenter og faglig ansvarlig.

Selv om KHiB er en liten institusjon der mye informasjon kan gå i uformelle kanaler, ble det understreket viktigheten av at informasjon blir gitt via web, e-post og It's learning. Ettersom virksomheten er spredd på seks bygninger, er oppslagstavler ikke en hensiktsmessig arena for informasjon.

Det ble opplyst at spørreundersøkelser i kvalitetssikringssystemet viste at informasjon var det studentene var minst fornøyde med, her svarte de «midt på treet». Det antas at innføring av It's learning kan innebære at informasjonsflyten fungerer enda bedre.

Ressurser og fasiliteter

KHiB er lokalisert i seks bygninger på tre ulike steder i Bergen sentrum, noe som medfører at praktiske utfordringer og krevende logistikk er en del av hverdagen. Det er en løpende utfordring å oppgradere verksteder og lokaler i påvente av samlokalisering i 2017. Læringsmiljøutvalget og arbeidsmiljøutvalget samarbeider i oppfølgingen av arbeidsmiljøet til studenter og ansatte.

Verksteder, laboratorier og andre spesialrom er nødvendige arenaer for læring ved KHiB. Disse har et samlet areal på 2100 m² og omfatter fotoverksted, lydstudio og videostudio, datalaber og animasjonslab, grafikkverksted, verksted for keramikk og leire, tre- og metallverksted, tekstile verksted, romlab og lysstudio.

Samtlige bachelor- og masterstudenter har sin individuelle arbeidsplass. 2600 m² er avsatt til arbeidsplasser for studenter, mens ca. 1300 m² brukes til arbeidsplass for ansatte i undervisnings- og forskerstilling. 1400 m² brukes til undervisningsrom.

Til tross for at høyskolens virksomhet er spredt på seks lokasjoner, kunne ikke komiteen registrere noen misnøye med arbeidsforholdene. Det ble sagt at det raskt blir ordnet opp i ting som ikke fungerer. Intervjuede ansatte, studenter og stipendiater ga uttrykk for at de har de fasilitetene de har bruk for i sitt kunstneriske utviklingsarbeid. Største ulempen med lokalene er at de svekker muligheter for samarbeid på tvers av fagområder. Komiteen fikk presentert planene for nybygget som skal stå ferdig i 2017. Dette er et bygg som høyskolen mener vil bli et stort løft for den faglige virksomheten.

Biblioteket ved KHiB er et fag- og forskningsbibliotek med hovedvekt på samtidskunst og design. Det er betjent 9–16 alle dager (torsdag til 18). Biblioteket har et areal på 344 m². Biblioteket har 24500 bøker, 8 aviser og 300 tidsskrifter, samt 1200 filmer på dvd og video og rundt 100 *artist's books*. Biblioteket gir adgang til referansedatabasene *ART bibliographies modern* (ABM) og *Design and Applied Arts Index* (DAAI), og til fulltekstbasene *Art and Architecture*, norske avisartikler i Atekst og den nordiske tidsskriftdatabasen IDUNN.no. Biblioteket har lisens for *Material ConneXion*.

Nye studenter har tilbud om introduksjon til bibliotekets tjenester. Bergen offentlige bibliotek og Universitetsbiblioteket i Bergen ligger i nærheten, og bibliotekene bruker hverandre aktivt. Under intervjuet ble det også fremhevet at biblioteket besitter en unik samling, og at de ansatte er seg bevisst sin rolle overfor omverden.

Bibliotekets representant mente at de klarte å skaffe brukerne det de ønsket, men at de kunne ønske seg tilgang til enda flere databaser. Å kunne navigere i de mange databasene ble ansett som en viktig kompetanse for biblioteket. Det er ikke etablert noe bibliotekutvalg ved høyskolen, men en slik formalisering av kontakten mellom biblioteket og de fagansatte har vært diskutert.

Rutiner for oppretting av nye studier og revidering av etablerte studier

Som en del av kvalitetsutviklingsprogrammet har KHiB prosedyrer for revidering av studieplaner. Planene blir revidert hvert femte år. Styret vedtok 31. oktober 2013 et kvalitetsutviklingsprogram der prosedyre for oppretting av nye studier er innarbeidet. Prosedyren angir ansvar for fasene innhenting, analyse/rapport, vurdering, beslutning og iverksetting. Formålet med prosessen er at nye studier skal være skapende, eksperimentelle og i tråd med samfunnets behov.

Det ble fremholdt at rutinen med å revidere programmene hvert femte år fungerer bra, og at det ikke er behov for hyppigere gjennomgang av hele programmer. Ansatte deltar aktivt i disse revideringene. Den nye rutinen med etablering av nye studier ble omtalt som «kusine» til rutinene for gjennomgang av eksisterende program.

I løpet av de siste ti årene er det etablert to nye utdanninger, kuratorstudiet og praktisk-pedagogisk utdanning. Av innspillet til departementet om satsingsforslag utenfor rammen, fremgår at det er planer om å utvikle en mastergrad i skapende kuratorpraksis med utgangspunkt i det ettårige tilbudet. På lang sikt ønsker høyskolen å utvikle en utdanning i performance. Dekan ved Avdeling for kunst fremholdt at planene om å utvikle kuratorstudiet til et masterstudium er godt forankret i fagmiljøet, og at det pågår et arbeid for å definere hva som må til for å fylle kravene til en mastergrad. Det ble også fremholdt at en eventuell utdanning i performance må utvikles i samarbeid med andre.

Rutiner for å ivareta de ansattes kompetanseutvikling knyttet til primær oppgaver

I søknaden presenterer KHiB tiltakene og rutinene for å ivareta de ansattes kompetanseutvikling: midler for kompetanseutvikling, rekruttering, opprykk etter kompetanse, individuell arbeidsplan, utviklingssamtalen, felles seminar for faglig ansatte, kurs innen IKT, og pedagogiske utviklingstiltak.

Ansatte kan to ganger i året søke om budsjettmidler til bestemte tiltak og aktiviteter innen fem områder: styrking av kompetanse, utvikling og forberedelse av prosjekter for KU-støtte, deltakelse og presentasjoner i internasjonale seminarer, etablering av større nettverk og undervisnings/KU-samarbeid, og støtte for større KU-basert undervisningsprosjekter.

Åremålsstillinger for ansatte i undervisnings- og forskerstillinger anses som en rekrutteringsform som gir rom for faglig fleksibilitet, både når det gjelder vektlegging av strategiske utviklingsområder og endringer i studietilbud og studenttilfang. KHiBs vurdering er at den store andelen ansatte i åremålsstillinger demper behovet for å ha systematiske kompetanseutviklingsprogram.

Alle ansatte har sin individuelle arbeidsplan som er grunnlag for en årlig utviklingssamtale med nærmeste leder. Ansatte med førstestillingskompetanse disponerer 40 prosent av arbeidstiden til kunstnerisk utviklingsarbeid, og høyskolelektorer 20 prosent. Verksmestere har 10 prosent av arbeidstiden til faglig oppdatering.

Felles seminar gjennomføres hvert semester. Tema er undervisning, formidling og kunstnerisk utviklingsarbeid. Disse seminarene ble fremhevet under intervjuene. Det er to ganger hvert år er samlinger med alle aktuelle ansatte, og at de ansatte skal presentere sine arbeider, legger til rette for at de kan lære av hverandres prosjekter.

Mange ansatte har pedagogisk bakgrunn, og mange har førstestillingskompetanse. Ledelsen erkjente at erfaringer med stipendiatene som ikke har fullført et vellykket løp i stipendiatprogrammet, tilsier at det ikke er tilstrekkelig å anse førstestillingskompetanse som garanti for relevant veilederkompetanse. Andre ved institusjonen fremholdt at det ikke er relevant å gi erfarne ansatte opplæring i kunstfaglig veiledning – gjennom sin praksis vet de hva som kreves.

Intervjuene avdekket at veilederrollen gjerne blir diskutert i samlinger i avdelingene, men det er ikke noe formelt kurs for veiledere. Tilbudet i praktisk-pedagogisk utdanning skal organiseres som et senter

utenom Avdeling for design. Det ble presentert tanker om å bruke senteret til kompetanseutvikling for ansatte i undervisnings- og forskerstillinger.

Tilrettelegging for studentdemokrati og studenters deltakelse i beslutningsprosesser

I tillegg til representasjon i organer som KHiBs styre, avdelingsrådene, Råd for samarbeid med arbeidslivet og læringsmiljøutvalget er studentene også representert i innstillingsutvalget ved ansettelse og i opptakskomiteen. Studentdemokratiets betydning blir understreket ved studiestart under felles arrangement på institusjons- og avdelingsnivå.

Studentdemokratiet er forankret i studentrådet, som består av styremedlemmer og varamedlemmer og studentene i avdelingsrådene. Avdelingsrådene anses som et viktig bindeledd, der studentene blir involvert og tatt med på råd i utviklingsprosjekter og prosesser hvor studentmedvirkning er ønskelig. KHiB har positive erfaringer med å ha studenter representert i arbeids- og referansegrupper som opprettes for spesifikke, tidsavgrensede formål. Stabiliteten i studentdemokratiet varierer over tid, men det fremgår av søknaden at det nåværende studentrådet har gjort en aktiv innsats for å bidra til kontinuitet og sammenheng.

De studenttillitsvalgte som komiteen møtte, var alle nye i sine funksjoner og hadde dermed liten erfaring som tillitsvalgte. Det er ikke tidsmessig overlapping for medlemmer i studentrådet, men det skulle arrangeres et seminar mellom gamle og nye tillitsvalgte for å få til en erfaringsoverføring. Imidlertid gav noen av de nyvalgte representantene uttrykk for at de er innstilt på å fortsette mer enn ett år, og at de anser det som et mål å få opp studentengasjementet. Bare 10 prosent av studentene stemte ved valgene.

Ledelsen fremholdt at de tilrettela for studentdemokratiet så langt de kunne, blant annet ved å tilrettelegge valget. Det ble fremholdt at de hadde jevnlige møter med styrerepresentantene, og at dekanene hadde jevnlige møter med avdelingstillitsvalgte.

3.1.2 Vurdering

Organisasjonsutviklingen har hatt som utgangspunkt å støtte opp om kunstnerisk utviklingsarbeid. Etter komiteens vurdering har KHiB lyktes med dette. De er ikke helt i mål ennå, men når omorganiseringen av Avdeling for design er gjennomført, vil høyskolen ha en organisasjonsstruktur som støtter godt opp om det kunstneriske utviklingsarbeidet både til studenter, stipendiater og ansatte i undervisnings- og forskerstillinger. Det virker også som om dekanen vil få frigjort tid til strategisk arbeid.

I forbindelse med organiseringen vil PPU bli etablert som egen enhet. Komiteen vil anbefale at denne enheten utvikles til også å kunne tilby kompetanseutvikling for ansatte.

Komiteen kunne ikke registrere noen misnøye med de studieadministrative tjenestene og mener også at informasjonsflyten er tilfredsstillende. Komiteens vurdering er at studentene får den informasjon de trenger, men det krever at de aktivt sjekker web og e-post. Ved å innføre et læringsstøttesystem som er vel tilpasset høyskolens spesielle behov, synes det som dette vil bli en ordening som vil fungere godt for studentene.

Til tross for at bygningsmassen anses som uhensiktsmessig og at en samlet høyskole ser frem til å komme inn i nye lokaler, syntes det som om fasilitetene fungerer. Komiteen vil understreke at det er viktig fortsatt å følge opp ulike behov for utbedringer og reparasjoner frem til 2017, slik at studentene og ansatte blir like godt ivaretatt som i dag.

Bibliotekets tilbud støtter opp om kunstnerisk utviklingsarbeid og har et bredt tilbud til studenter, ansatte og til omverden, og de samarbeider med eksterne på felt der de mangler egne ressurser. For å kvalitetssikre og formalisere kontakten mellom fagansatte og biblioteket, bør det vurderes å etablere et bibliotekutvalg.

KHiB har som en integrert del av sitt kvalitetssikringssystem utviklet gode prosesser for gjennomgang av sine studieprogrammer, og anser eventuell utvikling av nye programmer som å være nær knyttet til denne prosessen. I den siste revideringen av kvalitetssystemet inngår en egen beskrivelse av oppretting av nye studier. Komiteen finner at prosessene er godt forankret både i fagmiljøene og i administrasjon.

Høyskolen har flere opplegg for kompetanseutvikling som støtter opp om den enkeltes behov for å utvikle sine individuelle prosjekter, men innenfor en ramme av at tiltaket skal komme institusjonen til gode. Høyskolen pekte selv på at erfaringene med stipendiater som ikke kom gjennom stipendiatprogrammet, tilsier at førstestillingskompetanse ikke er en garanti for relevant veiledningskompetanse. Komiteen vil fremholde at det er viktig å få til strukturerte opplegg for erfaringsoppsamling og videreføring av kompetanse, også veiledningskompetanse. Slike opplegg er særdeles viktige når det satses så sterkt på åremålsstillinger som tilfellet er ved KHiB.

Komiteen finner at høyskolen tilrettelegger for studentdemokratiet, og at det er studentenes ansvar å delta aktivt. Komiteen vil imidlertid anbefale at studentutvalget suppleres med noen medlemmer som ikke deltar i styret eller avdelingsråd, og dermed ikke har andre oppgaver enn å være med i studentrådet. Dette kan bidra til større kontinuitet i arbeidet, og til at studentene gis større rom for å ta tak i saker som ikke nødvendigvis står på agendaen i de representative organene.

3.1.3 Komiteens konklusjon

Ja. Kunst- og designhøgskolen i Bergen oppfyller standarden og kriteriene. Institusjonens organisering og infrastruktur er tilpasset primærvirksomheten. Institusjonen har tilfredsstillende studieadministrative tjenester og informasjon til studentene; tilfredsstillende ressurser og fasiliteter i form av lokaler, utstyr og bibliotek som er tilpasset primærvirksomheten og som utgjør et fullt forsvarlig lærings- og arbeidsmiljø for studenter og ansatte; tilfredsstillende rutiner for oppretting av nye studier og revidering av etablerte studier; tilfredsstillende rutiner for å ivareta de ansattes kompetanseutvikling knyttet til primæroppgavene. Høyskolen legger til rette for studentdemokrati og studenters deltakelse i beslutningsprosesser.

3.2 Krav til kunstnerisk utviklingsvirksomhet og forskning relatert til fagområder

Standard: Institusjonen skal ha stabil forsknings- og faglig eller kunstnerisk utviklingsvirksomhet av høy kvalitet relatert til sine fagområder, § 3-3 (2) c

Kriterier i studietilsynsforskriften (§ 4-3)

Institusjonens forskning og faglige eller kunstneriske utviklingsvirksomhet skal utføres i samspill med utdanningsvirksomheten.

Vitenskapelig produksjon skal være stabil og på nivå med sammenliknbare vitenskapelige høyskoler eller universiteter.

Faglig og kunstnerisk utviklingsvirksomhet skal være dokumentert og av høy kvalitet.

3.2.1 Beskrivelse

Kravene til FoU som er uttrykt i standarden, er styrende for hvordan kriteriene forstås. Kriteriet om at vitenskapelig produksjon skal være stabil og på nivå med sammenliknbare vitenskapelige høyskoler eller universiteter tolkes slik: Bruken av «vitenskapelig» i denne sammenhengen er ikke begrensende i forhold til lovens og standardens brede FoU-begrep, og tilsvarer formuleringen om FoU i standarden. FoU ved Kunst- og designhøgskolen i Bergen utgjøres i all hovedsak av kunstnerisk utviklingsarbeid.

I søknaden blir det grundig gjort rede for hvordan KHiB helt siden 1999 har hatt fokus på kunstnerisk utviklingsarbeid, og systematisk bygget opp institusjonen for å støtte opp om dette. Satsingen er nedfelt i strategiske dokumenter, i organisasjonsutviklingen og ikke minst i rekrutteringen av ansatte. Av 43,1 årsverk i undervisnings- og forskerstillinger utgjør 39,1 personer ansatt på grunnlag av kompetanse i kunstnerisk utviklingsarbeid.

Under intervjuene fikk komiteen bekreftet at alle synes å være innforstått med at det er kunstnerisk utviklingsarbeid som er grunnlaget for all utdanning ved høyskolen. Det forutsettes at alle ansatte i undervisnings- og forskerstillinger er involvert i kunstnerisk utviklingsarbeid eller forskning. Alle ansatte med førstestillingskompetanse har avsatt 40 prosent av sin arbeidstid til kunstnerisk utviklingsarbeid. Det legges opp til at FoU-tiden primært tas ut som hele ukeressurser, slik at den enkelte sikres konsentrert tid.

Det forholdet at høyskolens FoU-virksomhet i hovedsak utgjøres av kunstnerisk utviklingsarbeid, gjør det vanskelig å sammenlikne produksjonen med tilsvarende institusjoner eller miljøer. Som det påpekes i søknaden, har registrering av kunstnerisk utviklingsarbeid i nasjonale databaser foreløpig vært problematisk å få til. Til forskjell fra forskning foreligger det ikke registreringer av omforente resultatdata for kunstnerisk utviklingsarbeid. Det arbeides med å kunne inkludere resultater fra kunstnerisk utviklingsarbeid i forskningsinformasjonssystemet CRISStin.

Sammenlikningsgrunnlaget som er forutsatt i det andre kriteriet, foreligger derfor ikke, slik det ville ha gjort for en høyskole med hovedvekten av FoU innen forskning. Et visst sammenliknende perspektiv kan likevel opparbeides gjennom å se på KHiBs tildeling i form av stipender og prosjektmidler fra Program for kunstnerisk utviklingsarbeid. Sett på bakgrunn av forutsetningene som er redegjort for i

kapittel 1.1, må det kunne forutsettes at forsinkelsen i tilpassingen av nasjonale registreringssystemer ikke skal være til hinder for en akkrediteringsprosess.

Komiteen vil i det videre vurdere om KHiB har et dokumentert og stabilt kunstnerisk utviklingsarbeid på høyt internasjonalt nivå, og om det kunstneriske utviklingsarbeidet utføres i samspill med utdanningsvirksomheten.

Dokumentert stabilt kunstnerisk utviklingsarbeid på høyt internasjonalt nivå

I søknaden gjøres det rede for tiltak for å sikre at ansatte driver aktivt og relevant kunstnerisk utviklingsarbeid, og for hvordan produksjon, prosjekter og publikasjoner bedømmes til å være på høyt internasjonalt nivå. KHiB skriver at de i mange år har lagt vekt på å sikre kvalitet i kunstnerisk utviklingsarbeid gjennom strukturelle tiltak, hvorav de viktigste er: Åremål i faglige stillinger sikrer faglig aktualitet; individuelle arbeidsplaner sikrer tid til KU; faglige arbeidsplasser utover kontor og krav til tilstedeværelse gir rom for KU; faglige møteplasser gir rom for diskusjon; eget visningsrom bidrar til formidling og utvikling; interne midler som forvaltes av en internasjonalt sammensatt komité, *Committee for Artistic Research*/Komité for kunstnerisk utviklingsarbeid sikrer økonomiske ressurser til prosjektgjennomføring og publisering.

Committee for Artistic Research ble opprettet i 1999 og fornyes hvert femte år. Komiteen har fire internasjonale medlemmer, et medlem med erfaring fra det norske forskningssystemet, og KHiBs rektor og prorektor. Interne midler til prosjekter og publikasjoner fordeles gjennom komiteen, som fungerer som instans for fagfellevurderinger gjennom at søknadene enten bedømmes av de internasjonale medlemmene, eller bedømmes av eksterne fagfeller. I perioden fra 2008 til 2013 har komiteen behandlet 63 prosjektsøknader. 37 av disse fikk tildeling gjennom komiteen, og 26 fikk avslag.

Komiteen har siden 2008 støttet 25 publikasjoner. 11 er utgitt ved KHiB, seks i et spesifikt internasjonalt samarbeid og åtte i serien *Sensuous Knowledge*. Denne publikasjonsserien retter seg mot den internasjonale diskursen omkring *Artistic Research*, og den anses som sentral referanselitteratur.

KHiB legger til grunn at prosjektene og publikasjonene som har fått støtte gjennom denne institusjonsorganiserte, internasjonalt baserte fagfellevurderingen, holder høyt internasjonalt nivå. Det samme gjelder for prosjektene som har fått støtte gjennom Norges forskningsråd og Prosjektprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid.

Søknaden gir eksempler på prosjekter som har vært fagfellevurdert og mottatt slik ekstern støtte. Norges forskningsråd har støttet to større prosjekter: *Sensuous Knowledge* og *Kunstnarleg verdiskaping*, samt to mindre seminarer. *Sensuous Knowledge* videreføres dels med andre samarbeidspartnere og finansieringskilder. Det ble under intervjuene fremholdt at disse større og vedvarende prosjektene også bidrar til stabilitet i fagmiljøet. I beskrivelsen av *Sensuous Knowledge* fremkommer det hvordan prosjektet fungerer som et internasjonalt møtested for drøfting av innholdet i og forståelsen av begrepet *Artistic Research*. Konferansene som har vært holdt i regi av prosjektet, har samlet deltakere fra rundt 100 institusjoner i 14 land.

Under intervjuene fremgikk det at ledelsen anser den gode søkningen til de internasjonalt utlyste professorstillingene som en indikator på at høyskolen har kunstnerisk utviklingsarbeid på høyt internasjonalt nivå. 82 prosent av de ansatte i undervisnings- og forskerstillinger er i åremålsstillinger,

som er på seks år. De fleste av institusjonens ansatte blir derfor relativt hyppig vurdert av eksterne sakkyndige komiteer med internasjonal representasjon. Ved ansettelse vurderes høyt internasjonalt nivå, blant annet på grunnlag av aktuelle utstillinger, utsmykninger og andre eksterne oppdrag, kurator- og produsentarbeid og publikasjoner. Det forutsettes at aktivitet og nettverk videreføres når de er ansatt ved KHiB, som fremholder at ordningen med åremålsstillinger garanterer aktivitet, relevans og høyt internasjonalt nivå. Det ble under intervjuene fremholdt at fordelene med åremål er så klare at de oppveier ulempene knyttet til at høyskolen i noen tilfeller kunne ønske å beholde ansatte utover to åremålsperioder.

Videre er bredden i det kunstneriske utviklingsarbeidet dokumentert i søknaden gjennom informasjon i CV-ene for ansatte med førststillingskompetanse. Det er listet opp et mangfold av utstillinger, kunstverk, utvikling på oppdrag fra eksterne, utsmykninger, samarbeidsprosjekter, kurator- og produsentarbeid, artikler, foredrag og bøker med mer både nasjonalt og internasjonalt. KHiB fremholder at prosjektporteføljen innen kunstnerisk utviklingsarbeid gjenspeiler positivt og mangfoldig kunst- og designhøgskolens faglige områder og tyngdepunkter, og de fleste faglige ansatte er involvert i ett eller flere prosjekter.

KHiB har etablert et visningsrom, Rom8, der de ansatte aktivt løfter frem prosesser med kunstnerisk utviklingsarbeid i offentligheten og har mulighet for å dele kunnskap og refleksjon både internt og eksternt.

Organisasjonsutviklingen som pågår har hatt som utgangspunkt å støtte opp om det kunstneriske utviklingsarbeidet. Avdeling for kunst er organisert i tre KU-grupper, og det er fattet vedtak om at Avdeling for design skal følge den samme modellen. Det innebærer at alle tilhører et fagmiljø, og at de blant annet skal ha årlige utviklingssamtaler med nærmeste overordnede. I samtaler med komiteen ble det sagt at den åpenheten som er blitt utviklet, av enkelte oppleves som en dramatisk endringsprosess. Det er pliktig oppmøte i faglige møteplasser og ellers krav til tilstedeværelse. Fra Avdeling for kunst ble det understreket at alle som er involvert i kunstnerisk utviklingsarbeid har et større lokalt kollegium å presentere sine prosjekter i, og får innspill fra andre som ikke har samme spesialisering.

Virksomheten ved Avdeling for design er spredt på tre bygninger, noe som gir ekstra utfordringer med koordinering og samarbeid. Med organisering i KU-grupper er målet å få til mer robuste miljøer og bedre rom for FoU. Den valgte organiseringen er et resultat av en intern prosess, der det ikke var noe premiss for arbeidet at avdelingen skulle velge samme løsning som Avdeling for kunst. Det ble understreket at de ansatte har identitet som designere, at det er stor bevissthet om at de har en kunstnerisk tilnærming til designfaget, og at de utdanner kritisk reflekterende designere.

Kunstnerisk utviklingsarbeid i samspill med utdanningsvirksomhet

Kunstnerisk utviklingsarbeid er en integrert del av alle fagområder som det undervises i, men institusjonens volum tilsier at ikke alt kan få samme tyngde. Det forutsettes at alle som er ansatt i undervisnings- og forskerstillinger, er involvert i kunstnerisk utviklingsarbeid eller forskning, og alle ansatte med førststillingskompetanse har avsatt 40 prosent av sin arbeidstid til kunstnerisk utvikling.

En rekke prosjekter inkluderer studenters deltakelse. I *Rapport og planer 2012-2013* fremgår det at koblingen mellom kunstnerisk utviklingsarbeid og utdanning er styrket ved Avdeling for kunst. En

tydeligere KU-basert undervisningsmodell er i fremvekst, og har resultert i flere markante prosjekter i 2012, både på bachelor- og masternivå. Et eksempel som ble fremhevet, er «Creating Space for Body and Mind», et kurs om kunst i offentlige rom. Også Avdeling for design har i økende grad undervisning basert på kunstnerisk utviklingsarbeid, og tematisering av designerrollen er en rød tråd. Mastergradene gir grunnlag for samarbeid mellom avdelingene om KU-basert utdanning.

KHiB anser høy grad av tilstedeværelse av ansatte som en forutsetning for dialog og samspill mellom kunstnerisk utviklingsarbeid og utdanningsvirksomheten. Siden 2000 har høyskolen praktisert et regelverk for dette uten individuelle unntak.

Det ble under intervjuene fremholdt som unikt å ha en institusjon som prioriterer kunstnerisk utviklingsarbeid så høyt som KHiB gjør. Krav til å dele og reflektere over sitt kunstneriske utviklingsarbeid gjennomsyrrer virksomheten, og får også konsekvenser for undervisningen. Flere studenter beskrev under intervjuet utviklingsprosjekter som de er involvert i. De ga uttrykk for at de er svært fornøyde med å være studenter ved en institusjon der de får så godt innblikk i lærernes utviklingsarbeid. Kvalitetsansvarlig opplyste at tilbakemeldinger i kvalitetssikringssystemet viser at studentene er svært fornøyde med den tette kontakten de har med sine lærere og deres kunstneriske utviklingsarbeid.

3.2.2 Vurdering

Til forskjell fra forskning foreligger det ikke registreringer av forhåndssikrede resultatdata for kunstnerisk utviklingsarbeid. Slike ville vært brukt i vurderinger for høyskoler med hovedvekt av FoU innen forskning. Komiteen må derfor vurdere om høyskolens egne kriterier for å betegne noe som å være på høyt internasjonalt nivå, fremstår som troverdige i denne sammenhengen.

Komiteen anerkjenner høyskolens begrunnelse for at den utfører stabilt kunstnerisk utviklingsarbeid på høyt internasjonalt nivå. Som det fremgår av beskrivelsen over, baserer høyskolen vurderingen på to hovedkriterier:

- 1) Porteføljen av fagfellevurderte konferanseinnlegg og prosjekter og tekster som har vært fagfellevurdert og blitt publisert, eller fått tildeling av midler gjennom eksterne tildelingsorganer eller tilsvarende gjennom høyskolens egen *Committee for Artistic Research*.
- 2) Det inngår i vurderingene av kandidater til åremålsstillingene at deres kunstneriske utviklingsarbeid skal være på høyt internasjonalt nivå, og det forutsettes at aktivitet og nettverk videreføres når de er ansatt ved KHiB.

KHiB har gjennom *Committee for Artistic Research* organisert et system for vurdering av prosjekter og publikasjoner, som etter komiteens vurdering kan sidestilles med andre former for fagfellevurdering i akademia. Rundt 25 av 66 ansatte har vært ledere for prosjekter som over noen år har fått prosjektstøtte fra ovennevnte komité, Norges forskningsråd og Prosjektprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid.

Ut fra informasjonen i CV-ene til de ansatte med førstestillingskompetanse vurderer komiteen institusjonens kunstneriske utviklingsarbeid til å være dokumentert og stabilt, både med hensyn til bredde i institusjonen og over tid. Utviklingsarbeidet understøttes av dynamikken i åremålsansettelsene og de strukturelle tiltakene som er satt i gang for å stimulere ansatte til aktivt

kunstnerisk utviklingsarbeid. KHiBs vurderinger av at de eksterne fagfelle vurderingene sikrer høyt internasjonalt nivå fremstår som troverdig.

Komiteen har ingen grunn til å betvile at de kunstneriske utviklingsprosjektene som fremholdes av høyskolen, har høy kvalitet. Men det er ikke tydelig hvilke kriterier høyskolen selv legger til grunn for å kunne si at prosjekter, publikasjoner og annen produksjon er av høy internasjonal kvalitet. Komiteen vil sterkt anbefale at KHiB bidrar til diskusjon omkring fastsetting av kriterier og indikatorer for hva som anses å være høy internasjonal kvalitet innen kunstnerisk utviklingsarbeid, for eksempel gjennom utarbeidelsen av retningslinjer for rapportering til databasen CRISStin. KHiB skriver i sin søknad at den som vitenskapelige høyskole vil bidra til å synliggjøre deres særlige oppgave på nasjonalt nivå og videreutvikle kravene til relevans i kunstnerisk utviklingsarbeid. Komiteen mener at det er viktig at KHiB prioriterer denne delen av sitt samfunnsmandat.

I institusjonsbesøket fikk komiteen tydelig demonstrert at KHiB satser på kunstnerisk utviklingsarbeid som den FoU-virksomheten deres identitet som vitenskapelig høyskole skal være tuftet på. Det er lagt stor vekt på at det kunstneriske utviklingsarbeidet innbefatter refleksjon og deling av kunnskap. Det er også en god dialog med teoretisk forskning.

KHiB har tydeliggjort sin posisjon som en aktør som på nasjonal basis vil fremme og utvikle kunstnerisk utviklingsarbeid. KHiB har videre dokumentert at de har stor produksjon av kunstnerisk utviklingsarbeid, som blir formidlet gjennom en rekke kanaler.

Høyskolen er kommet langt i å skape robuste fagmiljøer, og både studenter og stipendiater kjenner til og er involvert i det faglige utviklingsarbeidet som pågår. Komiteen fikk under intervjuene mange konkrete eksempler på godt samspill mellom kunstnerisk utviklingsarbeid og undervisning.

3.2.3 Komiteens konklusjon

Ja. Komiteens vurdering er at Kunst- og designhøgskolen i Bergen oppfyller standarden og kriteriene. Kunst- og designhøgskolen i Bergen har dokumentert stabil kunstnerisk utviklingsvirksomhet av høy kvalitet relatert til sine fagområder. FoU-virksomheten utføres i samspill med utdanningsvirksomheten.

3.3 Ansatte i undervisnings- og forskerstillinger

Standard: Institusjonen skal ha ansatte i undervisnings- og forskerstillinger på de fagområder som inngår i studiene, § 3-3 (2) d

Kriterium i studietilsynsforskriften, § 4-3

Det skal være tilstrekkelig antall ansatte til å dekke undervisnings- og forsknings- og utviklingsoppgaver i institusjonens fagområder. De ansatte skal ha en relevant kompetanseprofil.

3.3.1 Beskrivelse

Kunst- og designhøgskolen i Bergen har 43,1 årsverk i undervisnings- og forskerstillinger, hvorav 39,1 utgjøres av personer ansatt på grunnlag av kunstnerisk utviklingsarbeid. Gjennomsnittet for statlige vitenskapelige høyskoler er 140,6 årsverk. Kunsthøgskolen i Oslo har 81,9 årsverk. Andelen fast ansatte ved KHiB er svært lav, 17,4 prosent mens Kunsthøgskolen i Oslo har 62,8 prosent. Dette skyldes at KHiB i stor utstrekning benytter muligheten som ligger i universitets- og høyskoleloven til å ansette i åremålsstillinger når kunstnerisk kompetanse inngår som vesentlig element i kompetansekravet.

Kunst- og designhøgskolen i Bergen søker akkreditering på grunnlag av fagområdet kunst, som med unntak av PPU dekker all faglig virksomhet ved høyskolen. Den faglige virksomheten er organisert i to avdelinger. Avdeling for kunst tilbyr bachelor i kunst, master i kunst og videreutdanning på 60 studiepoeng i skapende kuratorpraksis.⁴ Avdelingen har 39 ansatte i undervisning- og forskerstilling, tilsvarende 24,3 årsverk, og 173 studenter. Fem stipendiater er tilknyttet avdelingen gjennom stipendiatprogrammet. Avdeling for design tilbyr bachelor i design med spesialiseringer i visuell kommunikasjon og møbel- og romdesign/interiørarkitektur, master i design og foreløpig ettårig praktisk-pedagogisk utdanning for kunstnere og designere. Avdelingen har 27 ansatte i undervisnings- og forskerstillinger, tilsvarende 18,6 årsverk, og 157 studenter. Tre stipendiater er tilknyttet avdelingen gjennom stipendiatprogrammet

KHiB oppgir førstestillingskompetente ansatte innen følgende spesialiseringer: tekstil, nye medier, lydkunst/digitale medier, grafikk, visuell kommunikasjon, maleri, romdesign/interiørarkitektur, motion graphics/3D design, grafisk design, interaksjonsdesign, form/farge/rom, illustrasjon, visuell kunst, kunst, fine arts, tidsbasert kunst, teori kunst, teori fotografi, teori kunsthistorie, form, møbel/komponentdesign, interiørarkitektur, keramikk og leire, samt fotografi. Tabellen under viser at andelen førstestillingskompetente totalt er noe lavere enn gjennomsnittet for referanseinstitusjoner, men andelen professorkompetente er noe høyere.

⁴ Det oppgis i søknaden at videreutdanningstilbudet i skapende kuratorpraksis er på masternivå. Ifølge nasjonale reguleringer er all videreutdanning på bachelornivå.

Andel førstestillingskompetente og professorkompetente, 2012

	Andel førstestillingskompetente	Andel professorkompetente
Statlige vitenskapelige høyskoler gjennomsnitt	81,9	39,0
Kunst- og designhøgskolen i Bergen	64,0	43,0
Kunsthøgskolen i Oslo	66,7	31,2
Norges musikkhøgskole	80,6	38,7
Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo	75,4	46,8
Norges idrettshøgskole	82,9	36,9
Norges veterinærhøgskole	88,1	28,6
Gjennomsnitt referanseinstitusjoner	78,7	36,4

Kilde: KHiBs søknad s 64

Viktigheten av å beholde ordningen med åremålsstillinger ble understreket under intervjuene. Ved nyansettelse foregår det en grundig diskusjon i KU-gruppene om hvilken kompetanse miljøet trenger. Under intervjuene ble det som eksempel vist til en grundig vurdering av keramikk hvor det ble konkludert med at dette er en spesialisering som skal prioriteres og utvikles ved KHiB, i en tid der flere andre kunstutdanningsinstitusjoner nedlegger tilbud innen keramikk.

3.3.2 Vurdering

KHiB har organisert virksomheten slik at alle ansatte i de 43,1 årsverkene i undervisnings- og forskerstillinger bidrar til undervisning og kunstnerisk utviklingsarbeid. Komiteen ser at KU-gruppene bidrar til å sikre en god ramme for sammenhengen mellom utviklings- og utdanningsvirksomheten. Etter komiteens vurdering er det tilstrekkelig antall ansatte med tilfredsstillende kompetansenivå og kompetanseprofil for å ivareta primæroppgavene. Komiteen vil også løfte frem at ansettelse i åremålsstillinger benyttes for å sikre relevant kompetanse innen områder i rask utvikling, noe som styrker relevansen av både FoU- og utdanningsvirksomheten.

3.3.3 Komiteens konklusjon

Ja. Komiteens vurdering er at Kunst- og designhøgskolen i Bergen oppfyller standarden og kriteriet. Kunst- og designhøgskolen i Bergen har tilstrekkelig antall ansatte med relevant kompetanseprofil til å dekke undervisnings- og forsknings- og utviklingsoppgaver i institusjonens fagområder.

3.4 Krav til akkreditering, rekruttering og gjennomstrømming

Standard: Institusjonen skal ha akkreditering for minst ett studietilbud av minst fem års varighet, samlet eller som integrert studieløp, som gir rett til å tildele høyere grad alene, og ha uteksaminert høyere grads kandidater i minst to år. § 3-3 (2) e

Kriterium i studietilsynsforskriften:

Institusjonen skal ha jevnlig opptak av studenter og tilfredsstillende gjennomstrømming og kandidatproduksjon

3.4.1 Beskrivelse

KHiB fikk sine to mastergrader akkreditert av NOKUT i 2004, og uteksaminerer nå årlig mellom 30 og 40 mastergradskandidater. Det tas opp om lag 135 studenter årlig, og i 2012 var det 330 registrerte studenter. Tabellen under viser at KHiB har relativt få studenter sammenliknet med sine referanseinstitusjoner.

Studentopptak og studenter totalt, 2012

	Studentopptak	Studenter totalt
Statlige vitenskapelige høgskoler gjennomsnitt	712	1352
Kunst- og designhøgskolen i Bergen	138	330
Kunsthøgskolen i Oslo	224	507
Norges musikkhøgskole	298	662
Arkitekt- og designhøgskolen i Oslo	187	601
Norges idrettshøgskole	658	1042
Norges veterinærhøgskole	125	481
Gjennomsnitt referanseinstitusjon	272	604

Kilde: DBH

KHiB har svært høy gjennomføringsprosent. Den var i 2010 på 97,9 prosent, på 99,2 prosent i 2011, og på 97,8 prosent i 2012. Den gode gjennomstrømmingen anses å kunne skyldes gode og motiverte søkere, stor konkurranse om studieplassene, organisering av studenter i mindre grupper og kull, at alle studenter har individuell veileder fra studiestart og at det er få studenter per lærer.

Under intervjuene fikk komiteen bekreftet at studentene inngår i et inkluderende fagmiljø, som legger stor vekt på å få studentene gjennom studieløpene. Studenter som hadde vært ved andre utdanningsinstitusjoner, både innenlands og utenlands, fremhevet hvor godt KHiB tar vare på sine studenter i forhold til hva de hadde erfart ved andre institusjoner.

3.4.2 Vurdering

Komiteen ser at institusjonen har jevnlig opptak av studenter og har en svært tilfredsstillende gjennomstrømming og kandidatproduksjon både på bachelor- og masternivå.

3.4.3 Komiteens konklusjon

Ja. Komiteens vurdering er at Kunst- og designhøgskolen i Bergen oppfyller standarden og kriteriet.

Kunst- og designhøgskolen i Bergen har akkreditering av to studietilbud som gir rett til å tildele høyere grad alene, og har uteksaminert høyere grads kandidater i minst to år. KHiB har jevnlig opptak av studenter og tilfredsstillende gjennomstrømming og kandidatproduksjon.

3.5 ***Krav til forskerutdanningen eller tilsvarende stipendiatprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid***

Standard: Institusjonene skal ha en stabil forskerutdanning og rett til å tildele doktorgrad alene, eller ha akkreditering for tilsvarende stipendiatprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid, jf. § 3-1 fjerde ledd, § 3-3 (2) f

Kriterium i studietilsynsforskriften:

Institusjonen skal ha jevnlig opptak av et rimelig antall kandidater og kandidater som disputerer innen rimelig tid.

3.5.1 Beskrivelse

I perioden fra oppstart i 2003 frem til 2012 har det totalt vært 77 stipendiat i stipendiatprogrammet. Av disse har 16 vært tilknyttet KHiB: Fem av åtte innen fagområdet design, og 11 av 24 innen fagområdet kunst.

Per 31. desember 2012 var det 50 aktive stipendiat i programmet, hvorav fem var innen design og 17 innen kunst. Av disse 22 stipendiatene hadde KHiB 10: tre innen design og sju innen kunst.

Per 1. oktober 2012 hadde totalt 21 kandidater fullført stipendiatprogrammet. Tre av disse hadde vært tilknyttet KHiB – én innen design og to innen kunst. Ytterligere to av KHiBs stipendiat fullførte høsten 2012.

Erfaringene fra den tidlige fasen i programmet har gjort at KHiB har skjerpet oppfølgingen av stipendiatene. Det legges også stor vekt på å rekruttere stipendiat som klart er motiverte for å gjennomføre stipendiatløpet. De stipendiatene som komiteen møtte, syntes å være godt motiverte og hadde detaljerte planer for veien frem til kvalifisering.

3.5.2 Vurdering

Komiteen har i kapittel 2 anbefalt at Kunst- og designhøgskolen i Bergen får akkreditering for sin deltakelse i stipendprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid. På bakgrunn av de økonomiske rammene for det nasjonale organet som tildeler stipender, vurderer komiteen institusjonen til å ha hatt et «jevnlige opptak av et rimelig antall kandidater» fra 2006. Høgskolen har sannsynliggjort at den har lært av programmets første fase med hensyn til å legge til rette for at stipendiatene faktisk gjennomfører og oppnår kvalifiseringen. Kandidatene som har kvalifisert seg, har gjennomført innen rimelig tid.

3.5.3 Komiteens konklusjon

Ja. Komiteens vurdering er at Kunst- og designhøgskolen i Bergen oppfyller denne standarden.

Kunst- og designhøgskolen i Bergen har akkreditering for stipendiatprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid. Institusjonen har jevnlig opptak av et rimelig antall kandidater, og kandidater som kvalifiserer seg innen rimelig tid.

3.6 Tilknytning til nasjonale og internasjonale nettverk

Institusjonen skal være tilknyttet nasjonale og internasjonale nettverk innenfor høyere utdanning, forskning og faglig eller kunstnerisk utviklingsarbeid og skal delta i det nasjonale samarbeidet som gjelder forskerutdanningen eller tilsvarende stipendprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid, § 3-3 (2) g

3.6.1 Beskrivelse

Stipendiatprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid utgjør et faglig hovednettverk for KHiB. Høgskolen har vært sentral i oppbyggingen av programmet. Også nettverk innen Universitets- og høgskolerådet har hatt stor betydning for KHiBs faglige og institusjonelle utvikling.

European League of the Institutes of the Arts (ELIA) er en uavhengig nettverksorganisasjon med 350 medlemsinstitusjoner i 47 land, og representerer alle de kunstneriske fagfeltene. ELIA er kunstfagenes talerør og premissleverandør overfor europeiske utdanningsmyndigheter, og et viktig møtested for samarbeid og synliggjøring av utdanning og kunstnerisk utviklingsarbeid. KHiB prioriterer deltakelse i ELIA høyt. Tidligere direktør for KHiB var president i ELIA i oppbyggingsfasen 1992–94, og nåværende rektor har vært styremedlem i flere år og er fra 2012 Vice President.

KHiB prioriterer også aktiv deltakelse i *Cumulus*, *International Association of Universities and Colleges of Art and Design*, som organiserer nærmere 200 institusjoner i hele verden. Videre har KHiB institusjonelt medlemskap i *Society for Artistic Research* (SAR).

I nordisk kontekst er KHiB medlem av Nordplussnettverkene Cirrus og KUNO, som begge inkluderer institusjoner i samtlige nordiske og baltiske land. Cirrus er et nettverk innen design og kunsthåndverk, mens KUNO er et nettverk for samtidskunst.

En betydelig del av fagstaben er ikke norsk, noe som KHiB anser å gi et dynamisk miljø med stor bredde og tilgang til internasjonale nettverk. Fagmiljøene har tett tilknytning til internasjonale nettverk

og er involvert i gjensidig forpliktende samarbeid med partnere over hele verden. Utenfor Norden har KHiB bilaterale avtaler med mer enn 60 samarbeidsinstitusjoner, de fleste innen rammen av EUs Erasmus-program. Årlig er 20 til 30 av KHiBs studenter ved samarbeidsinstitusjoner i utlandet, og de mottar omtrent like mange innreisende studenter. At det er noen flere innreisende enn utreisende studenter, fremholder KHiB som et tegn på godt omdømme.

Sensuous Knowledge-konferansen bidrar til å opprettholde og utvikle interaksjon i både nasjonale og internasjonale nettverk. KODE/Kunstmuseene i Bergen har lenge vært en sentral samarbeidspartner, og partnerskapet er blitt styrket og utvidet gjennom samarbeidet om *Sensuous Knowledge*-konferansen. I Bergen og på Vestlandet samarbeider KHiB med en rekke profesjonelle visningssteder og organisasjoner for kunst og design. Masterutstillingen i kunst vises i Bergen kunsthall, som anses for å være en av Norges fremste arenaer for samtidskunst, og masterutstilling i design vises i kulturhuset USF Verftet. Det arrangeres åpne seminarer med internasjonale innledere i tilknytning til begge masterutstillingene.

3.6.2 Vurdering

Kunst- og designhøgskolen i Bergen deltar i sentrale nettverk både nasjonalt og internasjonalt. I viktige sammenhenger som stipendiatprogrammet og European League of the Institutes of the Arts (ELIA) deltar høyskolen svært aktivt. Komiteen vil bemerke at internasjonale perspektiver i virksomheten er meget godt ivaretatt.

3.6.3 Komiteens konklusjon

Ja. Komiteens vurdering er at Kunst- og designhøgskolen i Bergen oppfyller standarden.

Kunst- og designhøgskolen i Bergen er tilknyttet nasjonale og internasjonale nettverk innenfor høyere utdanning og kunstnerisk utviklingsarbeid, og deltar aktivt i det nasjonale samarbeidet innen stipendiatprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid.

4 Konklusjon

Komiteen har vurdert søknaden fra Kunst- og designhøgskolen i Bergen ut fra studietilsynsforskriften § 7-5 særskilte bestemmelser for institusjonsdeltakelse i institusjonsovergrepene kunstnerisk stipendprogram, og studietilsynsforskriftens kapittel 4: Krav for akkreditering som vitenskapelig høyskole, samt forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 3-3 (2).

Komiteens hovedinntrykk er at Kunst- og designhøgskolen i Bergen er en institusjon som gjennom målrettet og aktiv satsing har frembrakt fagmiljøer innen kunst og design som bedriver kunstnerisk utviklingsarbeid av høy internasjonal kvalitet, og som har god integrasjon av undervisningen og det kunstneriske utviklingsarbeidet.

Komiteen anbefaler at Kunst- og designhøgskolen i Bergens deltakelse i det institusjonsovergrepene kunstneriske stipendprogrammet akkrediteres, og at Kunst- og designhøgskolen i Bergen akkrediteres

som vitenskapelig høyskole. Høyskolens fagområde er kunst; området inkluderer design, som ved KHiB står på kunstnerisk grunn. Institusjonskategorien vitenskapelig høyskole betegner en spesialisert institusjon som har fullmakter til å etablere studier på mastergradsnivå innen det fagområdet der institusjonen har akkreditering for doktorgradsstudier eller tilsvarende. For KHiB vil en akkreditering som vitenskapelig høyskole, bety at institusjonen får fullmakt til å etablere mastergradsprogrammer innen fagområdet kunst.

5 Komiteens råd for videre utvikling

Komiteen har følgende anbefalinger for videre utvikling av Kunst- og designhøgskolen i Bergen:

- Som en del av sitt nasjonale ansvar for videreutvikling av fagfeltet bør KHiB prioritere å bidra til at det skapes klare kriterier for gjennomføring, dokumentasjon og evaluering av kunstnerisk utviklingsarbeid på et høyt internasjonalt nivå.
- Grundig og uavhengig behandling av søknader om prosjektmidler gjennom *Committee for Artistic Research* bør fortsatt sikres, slik at det tydelig fremgår hvilke kriterier som legges til grunn for komiteens vurderinger.
- Gjennom sin institusjonsdeltakelse i stipendiatprogrammet bør KHiB aktivt bidra til å utvikle kompetansebevissthet rundt hva det vil si å forske i tredje syklus.
- For å sikre erfaringsoverføring og relevant og god veiledning, bør KHiB, gjerne i samarbeid med fagmiljøet rundt PPU, utarbeide et strukturert opplegg for utvikling av undervisnings- og veilederkompetanse.
- KHiB bør vurdere å etablere et bibliotekutvalg.
- KHiB bør ta opp med studentene om det kan være hensiktsmessig å ha representanter i studentrådet som ikke samtidig er studentrepresentanter i formelle styre og råd.
- KHiB bør fortsatt prioritere nødvendig oppgradering av verksteder og andre lokaler frem til innflytting i nye lokaler, slik at studenter og stipendiater gis like gode arbeidsforhold som de har nå.

6 Vedlegg

6.1 Komiteens mandat

Komiteen som har vurdert søknad om akkreditering av deltakelse i institusjonsovergrepene kunstnerisk stipendprogram og akkreditering som vitenskapelig høyskole fra Kunst- og designhøgskolen i Bergen, har hatt følgende sammensetning:

- professor Ole Lützow-Holm (leder), Göteborgs universitet
- forskningsleder Henrik Oxvig, Kunstakademiets skoler for Arkitektur, Design og Konservering
- forskningskoordinator Birgitte Sauge, Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design
- stipendiat Aslaug Slette, Norges musikkhøgskole

Mandat for sakkyndig komité

Oppgaven til sakkyndig komité er, med hjemmel i lov om universiteter og høyskoler av 1. april 2005 og Kunnskapsdepartementets forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning av 1. februar 2010, å:

1. Vurdere om søknad om akkreditering av institusjonsdeltakelse i Stipendiatprogrammet, og akkreditering som vitenskapelig høyskole fra Kunst- og designhøgskolen i Bergen tilfredsstillende alle standarder og kriterier til institusjonsdeltakelse i institusjonsovergrepene kunstnerisk stipendprogram, og til akkreditering som vitenskapelig høyskole.
2. Begrunne sine vurderinger og gi en entydig konklusjon i en skriftlig rapport. Rapporten skal ha vurderinger som institusjonen kan bruke i sitt videre utviklingsarbeid. Rapportutkast vil bli sendt til søkerinstitusjonen som gis anledning til å kommentere feil og misforståelser.
3. Avgi rapport til NOKUT.

6.2 Standarder og kriterier

6.2.1 Kriterier for vurdering av institusjonsdeltakelse i institusjonsovergrepene kunstnerisk stipendprogram

Forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning, fastsatt av NOKUT 28. februar 2013

§ 7.5. Særskilte bestemmelser for institusjonsdeltakelse i institusjonsovergrepene kunstnerisk stipendprogram

Det skal foreligge et reglement for deltakelsen i programmet. Deltakelsen i programmet, roller og ansvar for deltakende institusjon, skal være klart beskrevet.

Institusjonens og stipendiatenes rettigheter og plikter skal være klart beskrevet i særskilt avtaleformular.

Fagmiljøets størrelse og kompetanse skal være tilpasset den undervisning og veiledning og det utviklingsarbeid som må utføres for å sikre og videreutvikle den kunstneriske kvaliteten i programmet.

Institusjonen skal drive aktivt og relevant kunstnerisk utviklingsvirksomhet med god bredde på høyt internasjonalt nivå knyttet til deltakelse i programmet.

Institusjonen skal vise hvordan stipendiatenes deltakelse i programmet integreres i eget fagmiljø og fagutvikling.

Institusjonen skal delta aktivt i den obligatorisk fellesdelen av programmet.

Institusjonen skal kunne tilby sine stipendiater nødvendige obligatoriske og valgfrie kurs innenfor sin egen spesialisering.

6.2.2 Standarder og kriterier for akkreditering av institusjon

Standarder fastsatt av Kunnskapsdepartementet 1. februar 2010 i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning

§ 3.3. Standarder for akkreditering av institusjoner

- (2) For å bli akkreditert som vitenskapelig høyskole må følgende vilkår være oppfylt:
- a) Institusjonens primærvirksomhet skal være høyere utdanning, forskning og faglig eller kunstnerisk utviklingsarbeid samt formidling.
 - b) Institusjonens organisering og infrastruktur skal være tilpasset virksomheten.
 - c) Institusjonen skal ha stabil forsknings- og faglig eller kunstnerisk utviklingsvirksomhet av høy kvalitet relatert til sine fagområder.
 - d) Institusjonen skal ha ansatte i undervisnings- og forskerstilling på de fagområder som inngår i studiene.

- e) Institusjonen skal ha akkreditering for minst ett studietilbud av minst fem års varighet, samlet eller som integrert studieløp, som gir rett til å tildele høyere grad alene, og ha uteksaminert høyere grads kandidater i minst to år.
- f) Institusjonen skal ha en stabil forskerutdanning og rett til å tildele doktorgrad alene, eller ha akkreditering for tilsvarende stipendprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid, jf. § 3-1 tredje ledd.
- g) Institusjonen skal være tilknyttet nasjonale og internasjonale nettverk innenfor høyere utdanning, forskning og faglig eller kunstnerisk utviklingsarbeid, og skal delta i det nasjonale samarbeidet som gjelder forskerutdanning eller tilsvarende stipendprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid.

Kriterier fastsatt av NOKUT 28. februar 2013 i forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning

Kapittel 4. Krav for akkreditering som vitenskapelige høyskole

§ 4-1. Institusjonens primærvirksomhet

Institusjonens primærvirksomhet skal være tydelig avgrenset fra annen virksomhet.

§ 4-2. Institusjonens organisering og infrastruktur

Institusjonens organisering skal være tilpasset primærvirksomheten.

Institusjonen skal

- a) ha tilfredsstillende studieadministrative tjenester og informasjon til studentene
- b) ha tilfredsstillende ressurser og fasiliteter i form av lokaler, utstyr og bibliotek som er tilpasset primærvirksomheten og som utgjør et fullt forsvarlig lærings- og arbeidsmiljø for studenter og ansatte
- c) ha tilfredsstillende rutiner for oppretting av nye studier og revidering av etablerte studier
- d) ha tilfredsstillende rutiner for å ivareta de ansattes kompetanseutvikling knyttet til primæroppgavene
- e) legge til rette for studentdemokrati og studenters deltakelse i beslutningsprosesser.

§ 4-3. Krav til forskning og faglig- eller kunstnerisk utviklingsvirksomhet

Institusjonens forskning og faglige eller kunstneriske utviklingsvirksomhet skal utføres i samspill med utdanningsvirksomheten.

Vitenskapelig produksjon skal være stabil og på nivå med sammenliknbare vitenskapelige høyskoler eller universiteter.

Faglig og kunstnerisk utviklingsvirksomhet skal være dokumentert og av høy kvalitet.

§ 4-4. Krav til ansatte i undervisnings- og forskerstillinger

Det skal være tilstrekkelig antall ansatte til å dekke undervisnings-, forsknings- og utviklingsoppgavene i institusjonens fagområder. De ansatte skal ha en relevant kompetanseprofil.

§ 4-5. *Krav til rekruttering, gjennomstrømming og kandidatproduksjon*

Institusjonen skal ha jevnlig opptak av studenter og tilfredsstillende gjennomstrømming og kandidatproduksjon.

§ 4-6. *Krav til forskerutdanning eller tilsvarende stipendprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid*

Institusjonen skal ha jevnlig opptak av et rimelig antall kandidater og kandidater som disputerer innen rimelig tid.

6.3 Institusjonens uttalelse

Kunst- og designhøgskolen i Bergen
Bergen Academy of Art and Design

NOKUT
v/ Anne Karine Sørskår

Deres ref.: 13/410

Vår ref.: 13/662 pc/co

Bergen, 29.01.2014

Kunst- og designhøgskolen i Bergen – tilbakemelding på sakkyndig rapport

Det vises til Kunst- og designhøgskolens søknad om akkreditering av institusjonsdeltakelse i institusjonsovergrepene kunstnerisk stipendprogram og akkreditering som vitenskapelig høyskole.

Det vises videre til tilsynsrapport fra NOKUT datert 18. desember 2013.

KHIB vil med dette takke for en ryddig og fin prosess knyttet til vår søknad og komitéens institusjonsbesøk med den påfølgende rapporten. Vi er tilfredse med komitéens konklusjon.

Vi ser frem til den videre prosessen og ber om å bli holdt løpende orientert.

Vennlig hilsen

Paula Crabtree
rektor

Cecilie Ohm
høgskoledirektør